

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**POROČANJE O DRUŽBENI ODGOVORNOSTI:
PRIMER DVEH IZBRANIH BANK**

Ljubljana, julij 2015

VID HRSTIČ

IZJAVA O AVTORSTVU

Spodaj podpisani Vid Hrstič, študent Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, izjavljam, da sem avtor diplomskega dela z naslovom POROČANJE O DRUŽBENI ODGOVORNOSTI NA PRIMERU DVEH IZBRANIH BANK, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem prof. dr. Markom Hočevarjem.

Izrecno izjavljam, da v skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS, št. 21/1995 s spremembami) dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

S svojim podpisom zagotavljam, da

- je predloženo besedilo rezultat izključno mojega lastnega raziskovalnega dela;
- je predloženo besedilo jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem
 - poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v diplomskem delu, citirana oziroma navedena v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, in
 - pridobil vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti (v pisni ali grafični obliki) uporabljena v tekstu, in sem to v besedilu tudi jasno zapisal;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku (Ur. l. RS, št. 55/2008 s spremembami);
- se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega diplomskega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom.

V Ljubljani, dne 07.07.2015

Podpis

avtorja:

KAZALO

UVOD	- 1 -
1 DRUŽBENA ODGOVORNOST PODJETIJ	- 2 -
1.1 Definicije družbene odgovornosti	- 2 -
1.2 Področja, stopnje in načela družbene odgovornosti	- 3 -
1.3 Implementacija družbene odgovornosti v poslovanje podjetij.....	- 4 -
1.4 Družbeno odgovorno ali trajnostno poročanje	- 5 -
1.4.1 Razlogi za družbeno odgovorno poročanje	- 6 -
2 DRUŽBENA ODGOVORNOST IN POROČANJE FINANČNIH INSTITUCIJ	- 6 -
2.1 Ekvatorski principi (Equator Principles – EP)	- 7 -
2.2 Prakse poročanja	- 7 -
2.3 Globalna poročevalska Iniciativa - Global Reporting Initiative (GRI)	- 8 -
2.3.1 Načela poročanja po smernicah GRI G4	- 9 -
2.3.1.1 Načela, ki se nanašajo na vsebino poročanja	- 9 -
2.3.1.2 Načela, ki se nanašajo na kvaliteto poročanja	- 10 -
2.3.3 Standardna razkritja po smernicah GRI G4	- 10 -
2.3.3.1 Splošna standardna razkritja	- 10 -
2.3.3.2 Specifična standardna razkritja - kazalniki merjenja družbene odgovornosti. -	11
-	-
3 PRIMERJALNA ANALIZA DRUŽBENO ODGOVORNEGA POROČANJA IZBRANIH BANK	- 13 -
3.1 Izhodišča primerjalne analize in metodologija dela	- 13 -
3.2 Predstavitev analiziranih bank in razlog za njihov izbor	- 14 -
3.2.1 Upoštevanje standardov GRI analiziranih bank	- 15 -
3.3 Standardna razkritja analiziranih bank	- 15 -
3.3.1 Splošna standardna razkritja analiziranih bank	- 15 -

3.3.2	Specifična standardna razkritja - kazalniki merjenja družbene odgovornosti analiziranih bank	- 18 -
3.3.2.1	Razkritja ekonomskih kazalnikov	- 18 -
3.3.2.2	Razkritja okoljskih kazalnikov.....	- 20 -
3.3.2.3	Razkritja družbenih kazalnikov	- 22 -
3.3.2.4	Razkritja specifičnih kazalnikov za finančni sektor	- 30 -
	SKLEP.....	- 31 -
	LITERATURA IN VIRI.....	- 35 -

KAZALO SLIK

Slika 1: Carollova piramida družbene odgovornosti (po Jakliču) - 3 -

KAZALO TABEL

Tabela 1: Ocena skladnosti Splošnih standardnih razkritij poročila z zahtevami GRI G4 - 16 -

Tabela 2: Ocena skladnosti razkritij Ekonomskih kazalnikov poročila z zahtevami GRI G4 - 19 -

Tabela 3: Ocena skladnosti razkritij Okoljskih kazalnikov poročila z zahtevami GRI G4 - 20 -

Tabela 4: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Delovne navade in dostojno delo) poročila z zahtevami GRI G4 - 23 -

Tabela 5: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Človekove pravice) poročila z zahtevami GRI G4 - 25 -

Tabela 6: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Družba) poročila z zahtevami GRI G4 - 27 -

Tabela 7: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Produktna odgovornost) poročila z zahtevami GRI G4 - 28 -

Tabela 8: Ocena skladnosti razkritij Specifičnih kazalnikov za Finančni sektor poročila z zahtevami GRI G4 - 30 -

UVOD

Družbena odgovornost podjetij je koncept, ki se je iz Friedmanove definicije v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, da je edina družbena odgovornost v podjetju maksimizacija premoženja vlagateljev, v zadnjih desetletjih močno razvil. Danes se jo pojmuje kot uspešno in učinkovito upravljanje podjetja, s skrbjo za vrednote, kot sta etičnost in integriteta, saj poslovanje podjetja posega na številna področja človekovega življenja, tako da postaja čedalje bolj pomemben vidik trajnostnega upravljanja. To obvladuje vplive na socialnem, okoljskem in gospodarskem področju ter zagotavlja maksimizacijo koristi za celotno družbo.

Vsekakor imajo velik vpliv na naša življenja finančne institucije, predvsem banke, ki imajo ključno vlogo pri delovanju celotnega gospodarstva, zaradi zadnje ekonomske krize pa jim je ugled in zaupanje v očeh nosilcev interesov zelo padel. Postale so zelo dojemljive za koncepta trajnosti in družbene odgovornosti, saj zahteve za družbeno odgovorno politiko in javno poročanje o njej naraščajo.

Družbeno odgovorno poročanje ali trajnostno poročanje je širok pojem, ki opisuje poročanje o gospodarskih, okoljskih in družbenih vplivih in je pomembno dopolnilo standardnim finančnim poročilom institucij, ki ne zagotavljajo dovolj kakovostnih in celovitih informacij, ki bi nosilcem interesov pokazale celotno podobo delovanja institucije. Trajnostno poročanje je zaenkrat prostovoljne narave; obstajajo mnoge smernice in iniciative priznanih samostojnih globalnih organizacij, ki razvijajo celotno ogrodje za oblikovanje poročil o družbeni odgovornosti z določenimi standardi, k spoštovanju in dosledni implementaciji katerih se institucija lahko prostovoljno zaveže. Med njimi je med globalno najbolj uveljavljenimi iniciativa Globalna poročevalska iniciativa (*Global Reporting Initiative*, v nadaljevanju GRI), ki sem si jo izbral za merilo poročanja v svojem diplomskem delu.

V tem diplomskem delu tako najprej predstavim pojem družbene odgovornosti, na kratko predstavim nekatere njegove poznane definicije in zgodovino razvoja družbeno odgovornega ravnanja podjetij ter razloge za implementacijo takšnega ravnanja v njihove upravljalne strukture. Nadalje predstavim pojem trajnostnega poročanja ali poročanja o družbeni odgovornosti in razloge za razkrivanje informacij o družbeno odgovornem ravnanju podjetij. Ker so finančne institucije oz. banke v fokusu tega diplomskega dela, predstavim tudi specifično družbene odgovornosti in trajnostnega poročanja v finančnem sektorju.

Poleg predstavitve družbene odgovornosti in trajnostnega poročanja je namen tega diplomskega dela raziskati kvantitativni in kvalitativni nivo trajnostnega poročanja bank. V empiričnem delu sem si tako za primerjavo izbral dve banki prisotni na slovenskem trgu, največjo slovensko in s stališča trajnostnega poročanja pri nas najbolj ugledno tujo banko. Za primerjalni okvir sem si izbral že omenjene standarde GRI. Tu moram omeniti, da domača banka ni pristopnica k tej iniciativi, tuja pa je že vrsto let. V primerjalni analizi tako najprej opisno predstavim nekatera vidnejša in pomembnejša razkritja obeh bank in opišem skladnost teh razkritij s standardi GRI. Vsako področje poročanja, izhajajočega iz ogrodja GRI, bom za vsak kazalnik smernic v tabelah ovrednotil in ocenil nivo skladnosti razkritij v njunih poročilih z zahtevami GRI. V sklepu bom

predstavil stopnjo poročanja obeh bank, kako sta si glede tega primerljivi in v kakšni meri njuni poročili ustrezata standardom priznane globalne poročevalske iniciative GRI.

1 DRUŽBENA ODGOVORNOST PODJETIJ

Družbena odgovornost podjetij (v nadaljevanju DOP) se nanaša na uspešno in učinkovito vodstveno upravljanje, na etično in trajnostno upravljanje, na uresničevanje številnih prostovoljnih zavez, katerih namen je obvladovanje vplivov na socialnem, okoljskem in gospodarskem področju, ter pridobitev maksimalnih koristi za družbo.

Družbena odgovornost pomeni sprejemanje ukrepov ter vključevanje socialnih in okoljskih vidikov v cilje podjetja (DESUR, 2014, str. 5).

Jaklič opisuje družbeno odgovornost podjetja kot odgovornost podjetja do vseh interesnih skupin in v izhodišče DOP postavlja »minimalni kriterij, ki pravi, da naj podjetje ne bo v sporu z okoljem« (Jaklič, 2009, str. 45).

Pri tem je pomembna identifikacija deležnikov oz. nosilcev interesov, ki so posamezniki in skupine, katere zadevajo postopki, politike in druga dejanja določene organizacije ali podjetja (Barnett, b.l., str. 4). Loči se jih glede notranjega okolja podjetja; človeški viri, zdravje in varnost, obvladovanje sprememb in upravljanje okolja ter zunanjega okolja podjetja; odnosi s kupci, s poslovnimi partnerji, s finančnimi in vladnimi institucijami, s skupnostjo, z mediji in NVO-ji ter skrb za okolje (Kozoderc, 2009, str. 5).

1.1 Definicije družbene odgovornosti

Obstajajo številne definicije DOP, ki so se razvile tako v javnih kot zasebnih mednarodnih organih. V nadaljevanju bomo prikazali tiste, ki vključujejo večje število konceptov:

- Definicija Svetovnega gospodarskega sveta za trajnostni razvoj (*The World Business Council for Sustainable Development* - WBCSD):

Družbena odgovornost podjetij je stalna zavezanost podjetja trajnostnemu gospodarskemu razvoju, delu z zaposlenimi, njihovim družinam, lokalni skupnosti ter izboljšanju kakovosti življenja celotne družbe.

- Definicija Kofija Annana – generalnega sekretarja Združenih narodov (1999):

Nov pogled na pomembnost dela podjetja v globaliziranem svetu, v katerem živimo (DESUR, 2014, str. 5).

- Definicija Evropske komisije (Evropska komisija; <http://ec.europa.eu/social/>):

Družbena odgovornost podjetij pomeni, da si podjetja pri svojih vsakodnevnih poslovnih dejavnostih prostovoljno in ne zgolj na podlagi predpisov prizadevajo upoštevati družbene in okoljske potrebe. Pojem obsega naslednje vidike:

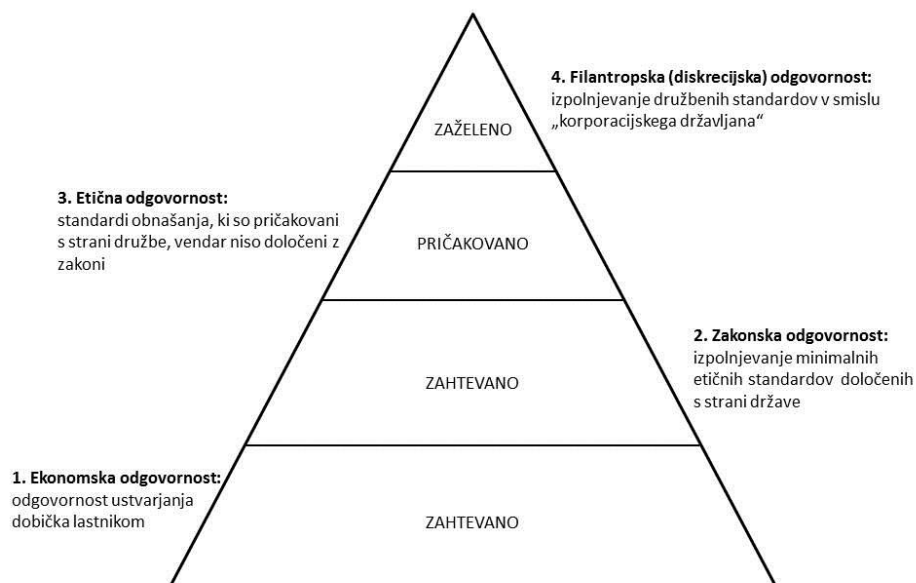
- strategijo Evropa 2020 (predvsem nova znanja in delovna mesta, mlade, krajevni razvoj),
- gospodarstvo in človekove pravice,
- poročanje o družbeni odgovornosti podjetja,
- družbeno odgovorno javno naročanje.

1.2 Področja, stopnje in načela družbene odgovornosti

Literatura različno opredeljuje in razmejuje področja korporativne družbene odgovornosti, med širše uporabljene in jasne koncepte pa zagotovo sodi nadgrajeni t.i. »triple bottom line« model oz. model trojnega izida, ki zajema tri dimenzije potreb; (I) ekonomska blaginja in priložnosti; (II) socialna pravičnost in kvaliteta življenja; (III) ekološko ohranjanje naravnega okolja in naravnih virov (Yilmaz & Flouris, 2010).

Korporativno družbeno odgovornost po Carrollu konstituira štiri vrste družbenih odgovornosti: ekonomska, zakonska, etična in filantropska. Te štiri komponente so predstavljene kot štirje nivoji v piramidi korporativne družbene odgovornosti, predstavljeni v *Sliki 1*, med katerimi prvi temelji na ideji, da je ekonomska uspešnost osnova za vse ostalo. Sočasno se od podjetja pričakuje spoštovanje zakonov, ki so pravzaprav kodificirane družbene etične norme. Naslednji nivo je etično ravnanje, kar v osnovi pomeni delati kar je prav, pravično in pošteno z minimalnimi negativnimi posledicami za vse nosilce interesov. V vrhu piramide se nahaja družbeno pričakovanje, da bi bilo podjetje dober »korporativni državljani« ali svetovljan, ki deluje filantropsko, nadetično in prispeva k družbenemu blagostanju in izboljšuje kvaliteto življenja preko družbenih pričakovanj in zahtev (Carroll, 1991). Pojmovanje in uvrstitvev filantropije v piramido družbene odgovornosti je Carroll kasneje še spreminjal.

Slika 1: Carrollova piramida družbene odgovornosti (po Jakliču)

Vir: povzeto po A.B Carroll, *The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders*, 1991, str. 4-9; M. Jaklič, *Poslovno okolje in gospodarski razvoj*, 2009, str. 48.

Izhajajoč iz opisanih področij in stopenj družbeno odgovornega ravnanja podjetij, lahko osmislimo ključne principe družbeno odgovornega ravnanja podjetja: poštena in enakopravna obravnava zaposlenih, etično in pošteno poslovanje, spoštovanje osnovnih človekovih pravic, ohranjanje okolja za prihodnje generacije in biti skrben in prizadeven sosed v lokalnih skupnostih oz. v zunanjem okolju podjetja (Moir, 2001).

1.3 Implementacija družbene odgovornosti v poslovanje podjetij

Ravnati oziroma poslovati družbeno odgovorno ali ne? »Koncept družbene odgovornosti podjetij je bil že od nekdaj protisloven. Nanj nimajo enotnih pogledov niti njegovi najbolj goreči zagovorniki, vodstva podjetij, ki ga skušajo v svoji vsakodnevni poslovni praksi bolj ali manj zavzeto uresničevati, niti javnosti, ki gojijo v odnosu do podjetij in njihove družbene odgovornosti različna pričakovanja (Drevenšek, 2005, str. 5).

Orlitzky, Siegel in Waldman v svojem članku poudarjajo, da nekateri vidnejši in pomembnejši akademiki (Friedman, 1970; Jensen, 2002; Levitt, 1958) kot edino družbeno odgovornost v poslovanju navajajo maksimizacijo premoženja vlagateljev in svarijo proti kakršnemu koli širjenju takšne definicije korporativne družbene odgovornosti (Orlitzky, Siegel & Waldman, 2011, str. 8-9).

Vendar postajajo pozitivni razlogi za implementacijo družbene odgovornosti v poslovanje podjetij čedalje bolj številni in jasni.

Med poglavitne razloge v prid družbeno odgovornega ravnanja spadajo po Johnsonu (2002, str. 19-20) nižji stroški poslovanja (npr. naravovarstveni ukrepi nižajo stroške zaradi manj odpadkov), višja produktivnost in kakovost, saj izboljšanje delovnih pogojev vodi k višji produktivnosti, k manj napakam, k manj odsotnosti z delovnega mesta pa tudi k uspešnejšemu privabljanju in ohranjanju delavcev (Žižek, Šarotar & Maučec, 2009, str. 3).

Med razloge, ki bi jih lahko šteli že pod strategijo podjetja, lahko uvrstimo verjetno dejstvo, da je prevzemanje družbene odgovornosti dolgoročno v interesu podjetja, saj zvišuje verjetnost, da bodo dolgoročno sploh obstali na trgu in zmanjšuje verjetnost nadaljnjih državnih posegov oziroma regulacij v njihovo področje poslovanja. Velike korporacije imajo velike rezerve v človeškem in finančnem kapitalu, kar bi jih moralo stimulirati k naslavljanju nekaterih iz tega izhajajočih socialnih vprašanj (Barnett, b.l.).

»Družbena odgovornost mora postati življenjski slog organizacije, če podjetje želi dolgoročni uspeh in trajnostni razvoj družbe, v kateri podjetje posluje.« (Prešeren, 2009, str. 2)

Čeprav je merjenje učinkov družbeno odgovornega poslovanja še vedno problematično, čedalje več primerov dobrih praks podjetij in managerjev kaže na večje razumevanje in naklonjenost potencialnim pozitivnim učinkom družbeno odgovornega ravnanja.

»Družbena odgovornost pravzaprav ni samoiniciativa podjetij, ampak je odgovor na naraščajoče povpraševanje po izdelkih, ki zmanjšujejo negativni vpliv na okolje, so bolj varni za uporabnike in izdelani družbeno odgovorno.« (Slapničar, 2008, str. 1)

1.4 Družbeno odgovorno ali trajnostno poročanje

Trajnostno poročanje je širok izraz, ki opisuje poročanje o gospodarskih, okoljskih in družbenih vplivih, sinonim za ta izraz pa je tudi poročanje o družbeni odgovornosti (DOP). Potreba po njem izhaja iz spoznanja, da podjetja samo s svojimi finančnimi poročili ne zagotovijo dovolj kakovostnih in celovitih informacij za deležnike, ki želijo poznati celotno podobo delovanja podjetja (Fink, Babič & Biloslavo, 2013, str. 2).

Za trajnostno poročanje se uporabljajo tudi drugi termini za nefinančno poročanje; poročanje trojnega izida, korporativno družbeno odgovorno poročanje (CSR–*Corporate Social Responsibility reporting*) in drugi. Je tudi bistveni element t.i. integriranega poročanja, ki se je razvilo v zadnjem času in združuje poročanje o finančni in nefinančni uspešnosti. Trajnostno poročanje je torej vitalen vir za upravljanje sprememb v smeri trajne, vzdržne globalne ekonomije – takšne, ki združuje dolgoročno dobičkonosnost z etičnim obnašanjem, socialno pravičnostjo in skrbjo za okolje (GRI, 2015).

Korporativna družbena odgovornost je področje računovodstva, ki pokriva tako prostovoljna kot zahtevana razkritja podjetij, ki se imajo za pomembna za širšo družbo in ki so več kot le ekonomske narave.

Korporativna družbena odgovornost je po Parkerju (1986) definirana z vključitvijo naslednjih vlog: (I) ocenjevanje družbenih (in okoljskih) učinkov korporativnih dejavnosti; (II) merjenje učinkov korporativnih družbenih (in okoljskih) programov; (III) poročanje o opravljenih družbenih (in okoljskih) odgovornostih; (IV) zunanji in notranji sistemi, ki omogočajo izčrpno oceno vseh korporativnih sredstev in učinkov (družbenih, okoljskih in ekonomskih) (Tilling, 2001).

Odločanje za trajnostno poročanje se pospešeno širi med organizacijami vseh tipov in velikosti. Vidnejši ponudniki oz. ustvarjalci smernic trajnostnega poročanja so (Štoka-Debevec, Hrast & Mulej, 2013, str. 4):

- iniciativa *Global Reporting Initiative* (GRI ogrodje in smernice trajnostnega poročanja) – na le-te se osredotočam v tem diplomskem delu in so podrobneje predstavljene v tretjem poglavju;
- Organizacija za Evropsko kooperacijo in razvoj - OECD (OECD smernice za mednarodna podjetja), osnovane na podlagi konvencij Mednarodne organizacije za delo, boj proti korupciji in spoštovanje človekovih pravic;
- *United Nations Global Compact (Communication on Progress* - letno razkritje deležnikom glede napredka v implementaciji principov trajnostnega poročanja (COP, 2015).

- *International Organization for Standardization* (ISO 26000, mednarodni standard za družbeno odgovorno poročanje) (GRI, 2015). Ta sicer ni certifikacijski standard, kot je običajno za ISO standarde, združuje pa vse elemente in kriterije, ki so ocenjeni kot zelo dobra podlaga, s katero si lahko podjetja (in druge organizacije) pomagajo pri uvedbi DOP v svoje strateške dokumente.

1.4.1 Razlogi za družbeno odgovorno poročanje

Družbeno poročilo predstavlja vrednote podjetja in njegov model vodenja ter demonstrira povezavo med strategijo podjetja in njegovo zavezo trajni oz. vzdržni globalni ekonomiji. Trajnostno poročanje podjetjem pomaga tudi meriti, razumevati in sporočati nosilec interesov njihove ekonomske, okoljske, družbene in vodstvene nazore in učinke (GRI, 2015).

Drevenšek (2005, str. 10) navaja dve skupini motivov za poročanje o družbeni odgovornosti in sicer vrednotne motive, ki izhajajo iz temeljnih vrednot podjetij, o katerih želijo seznaniti druga podjetja in svoje porabnike ter tako prispevati k povečevanju družbene odgovornosti podjetij in posameznikov nasploh, ter oportunistične motive katerih skupni imenovalec je, da poročanje o družbeni odgovornosti podjetju prinaša jasne koristi, kot je npr. večanje ugleda podjetja in pridobivanje najboljših kadrov.

Slapničar (2007, str. 2) poudarja, da so podjetja nagnjena k samopromociji in da se je potrebno zavedati, da postaja poročilo o družbeni odgovornosti premišljena trženjska strategija, s katero podjetje nagovarja svoje interesne skupine in kjer podjetje samo izbira poudarke in razkritja, da pa je to edina ocena družbene dejavnosti podjetja, ki je zunanjemu uporabniku na voljo. Konkretno se ji zdi zelo pregledno slediti priporočilom GRI z vidika strukturiranja priporočila, pomembnosti posamičnih področij in opredelitve kazalcev, a opozarja, da ni vse za vsakogar, da pa je pomembno izdelati poročilo po meri.

Zanimivo rezultati analize pojavnosti poročanja podjetij v EU iz leta 2014 nakazujejo, da postaja izdaja CSR/trajnostnih poročil čedalje bolj pomemben dejavnik in da je izdajanje teh poročil trenutno bolj standardna praksa kot pa diferenciacijsko orodje za ustvarjanje kompetitivnih prednosti (Gatti & Seele, 2014).

V nadaljevanju se osredotočam na bančno poročanje o družbeni odgovornosti, in sicer po smernicah GRI – izdaji G3.1 in G4, ki so osrednji del primerjalne analize družbeno odgovornega poročanja dveh bank, prisotnih na slovenskem trgu.

2 DRUŽBENA ODGOVORNOST IN POROČANJE FINANČNIH INSTITUCIJ

Finančne institucije so se znašle v neugodnem položaju, saj jim je zaradi zadnje ekonomske krize zelo padel ugled in zaupanje družbe, tako da so postale zelo občutljive na koncepta trajnosti in družbene odgovornosti. Posledično jim slednje sedaj predstavlja nujnost za ustvarjanje in ohranjanje zaupanja ter se kaže kot učinkovit upravljalni instrument, ki krepi samozavest njihovim nosilec interesov, saj podjetje zaznavajo kot odgovorno in vredno zaupanja (Bollas Araya, Segiu-Mas & Polo-Garrido, 2014, str. 3).

Korporativna družbena odgovornost na področju bank zadeva mnoge dejavnosti, kot je nudenje kreditov, upravljanje s sredstvi, upravljanje plačilnih sistemov in upravljanje tveganj. Vse lahko pomembno vplivajo na družbo in okolje ter izboljšujejo odnose z nosilci interesov preko pozitivnih učinkov na nivoju sodelovanja in zaupanja, se pravi v smislu učinkovitosti in ugleda. Pomembnost takšnih vrednot je v luči mnogih finančnih škandalov zadnje krize, ki je močno izpodkopala odnos institucije-trga, lahko razumljiva (Birindelli, Ferretti, Intonti & Iannuzzi, 2013, str. 2).

Nekatere študije so razkrile glavne gonilnike in ovire pri implementaciji trajnostnega bančništva v Srednji in Vzhodni Evropi. Glavni gonilniki so: izboljššan ugled, zavedanje družbene odgovornosti, stroškovni prihranki in konkurenčna prednost. Ovire pri implementaciji trajnostnega bančništva so težko merjenje koristi, odsotnost zakonskih zahtev, pomanjkanje poslovnih razlogov in visoki stroški implementacije (Kontic, L. & Kontic, J., 2012, str. 3).

2.1 Ekvatorski principi (Equator Principles – EP)

Trudi Svetovne banke (*World Bank* - WB) in Mednarodne finančne korporacije (*International Finance Corporation* - IFC) za promocijo dobre prakse na področju družbenega in okoljskega varstva so ustvarili pogoje za vzpostavitev skupine načel ali principov za upravljanje s kreditnimi tveganji projektov, ki so jih financirale banke, imenovanih Ekvatorski Principi (*Equator Principles* – EP). Zaradi pomembnosti podpisnikov, to je 76 večjih bank in dveh partnerjev, so EP postali glavno merilo dobre prakse ali t.i. »benchmark« v bančni industriji (Matei, 2012, str. 5-6).

Finančne institucije podpisnice EP se zavežejo ocenjevati in preučevati družbena ter okoljska tveganja projektov, ki jih financirajo v državah v razvoju in torej odobriti kredite le projektom, ki lahko izpeljejo primerno upravljanje svojih družbenih in okoljskih vplivov. Varovati morajo biološko raznolikost, uporabljati obnovljive vire, odgovorno upravljati z odpadki, varovati zdravje ljudi in paziti na to, da s svojim delovanjem namerno in brez soglasja ne izseljujejo lokalnega prebivalstva (Seguí Alcaraz & Palomero Rodenas, 2012, str. 7).

Ekvatorske principe sestavlja 10 prostovoljnih načel za določanje, ocenjevanje in obvladovanje družbenih in okoljskih tveganj pri financiranju projektov, med katerimi zadnji dve zadevata poročanje o svojih družbeno odgovornih aktivnostih tako podjetij, ki jih banke financirajo (Princip 9), kot bank podpisnic EP samih (Princip 10) – glede implementacije EP in morebitnih ostalih družbeno odgovornih iniciativ (*Equator Principles*, 2015).

2.2 Prakse poročanja

Po podatkih portala CorporateRegister.com (2013) se število poročil o družbeni odgovornosti povečuje vsako leto; zaradi ekonomske recesije pa se sicer stopnja povečanja zmanjšuje (Bollas Araya, Segiu-Mas & Polo-Garrido, 2014, str. 32). Matei (2012, str. 6) navaja, da je v letu 2011 kar 95% izmed 250 največjih globalnih podjetij poročalo o svojih korporativnih družbeno odgovornih aktivnostih; od leta 2000 do 2013 naj bi poročilo o družbeni odgovornosti izdalo že 170 evropskih finančnih institucij (Bollas Araya, Segiu-Mas & Polo-Garrido, 2014, str. 49).

Najpogostejši standard poročanja o družbeni odgovornosti, tudi v finančnem sektorju, so smernice »GRI *Sustainability Reporting Guidelines*« iniciative GRI, ki je nastala leta 1997 in katere glavni cilj je bil določiti globalno uporabne smernice za pripravo celostnih trajnostnih poročil v nasprotju s poročili le o okoljski odgovornosti (Bollas Araya, Segiu-Mas & Polo-Garrido, 2014, str. 34).

Revizijsko podjetje KPMG poroča, da je v letu 2013 ogrodje GRI smernic prevzelo 82% podjetij »G250« (G250: prvih 250 podjetij indeksa Fortune 500) in 71% podjetij »National 100« (N100: prvih 100 podjetij v 16 državah, kjer KPMG posluje) (Bollas Araya, Segiu-Mas, E. & Polo-Garrido, 2014, str. 34).

V primerjavi 30-ih večjih bank Birindelli, Ferretti, Intonti & Iannuzzi (2013, str. 15, 19) kot zanimivost navajajo, da posebno poročilo o družbeni odgovornosti izdajajo banke z »višjimi« in »srednjimi« oznakami stopnje ugleda in velikosti, nivo ustreznosti standardom GRI pa je posebej visok pri bankah z oznako »visoko«, medtem ko je ta ustreznost pri »srednjih« bankah le delna. Med prvimi oz. najboljšimi v tej primerjavi je banka UniCredit, ki je prisotna tudi na našem, slovenskem trgu in je ena izmed primerjanih bank v primerjalni analizi po standardih GRI, ki je predmet tega diplomskega dela (druga banka je največja slovenska banka NLB).

V primerjalni analizi v tem diplomskem delu se osredotočam na skladnost s smernicami GRI, zato predstaviti teh smernic namenjam celotno naslednje poglavje.

2.3 Globalna poročevalska Iniciativa - Global Reporting Initiative (GRI)

Globalna poročevalska iniciativa (GRI) je vodilna organizacija na področju trajnosti oziroma družbene odgovornosti. GRI podpira uporabo trajnostnega poročanja kot načina organizacij za večanje njihovega prispevka k trajnostnemu razvoju. Ameriška neprofitna organizacija Koalicija za okoljsko odgovorne ekonomije (*Coalition for Environmentally Responsible Economies – CERES*) je že leta 1990 začela s postavitvijo ogrodja za okoljsko poročanje, za kar so ustanovili projektno skupino »GRI«, ki je vzpostavila prva načela vključenosti nosilcev interesov. GRI je formalno nastala leta 1997 v Bostonu in leta 2000 izdala Ogrodje trajnostnega poročanja (*Sustainability Reporting Framework*) katere osnova so bile Smernice poročanja (*Reporting Guidelines*), nakar je CERES GRI vzpostavil kot neodvisno neprofitno organizacijo. Leta 2002 je bila predstavljena druga generacija GRI, imenovana G2. Okoljski program Združenih narodov (*United Nations Environment Programme – UNEP*) je GRI inavguriral med svoje sodelujoče organizacije, k čemur je prisostvoval tudi takratni Sekretar Združenih narodov Kofi Annan, sedež GRI pa se je prestavil v Amsterdam. S tretjo generacijo GRI G3 v letu 2006 se je močno povečala uporaba tega standarda in vzpostavljene so bile tudi dodatne, za panoge specifične smernice (*Sector Guidelines*). Leta 2011 je izšla posodobljena verzija GRI G3.1, leta 2013 pa zadnja in močno izpopolnjena verzija GRI G4.

GRI je začetnik razvoja ogrodja za trajnostno poročanje, ki se uporablja po vsem svetu. Trajnostno poročilo (*Sustainability Report*) je poročilo organizacije oz. podjetja o njegovih ekonomskih, okoljskih in družbenih vplivih oz. učinkih, predstavlja pa tudi model poslovanja in vrednote podjetja in prikazuje povezavo med njegovo strategijo in zavezo razvoja trajnostne

globalne ekonomije. Misija GRI je trajnostno poročanje vzpostaviti kot standardno prakso za vsa podjetja in organizacije. Njeno ogrodje je sistem, ki nudi metode merjenja in poročanja vplivov in učinkov povezanih z idejo trajnosti ter zagotavlja večjo transparentnost in odgovornost delovanja podjetij. Za pripravo poročil nudi Ogrodje GRI podjetjem, ne glede na njihovo velikost, panogo ali lokacijo Načela poročanja, Standardna razkritja in Priročnik za implementacijo standardov GRI.

Verzija GRI G4 je še bolj prijazna uporabnikom in lažje uporabna ter poudarja katere informacije so pomembne za poslovanje podjetij in za razkrivanje svojim nosilcem interesov. Leta 2013 izdana verzija G4 je še v uvajalni fazi, tako da GRI priporoča njihovo uporabo novim uporabnikom, starejšim pa priporoča prostovoljno odločitev glede postopnega prehoda iz smernic G3.1 na G4 do konca leta 2015. GRI izdaja tudi panožno specifične smernice (*Sector Guidance*), saj se določene panoge soočajo s specifičnimi trajnostnimi problemi in izzivi, ki morda niso zajeti v splošnih smernicah GRI. Takšna dodatna usmeritev velja na primer tudi za Finančni sektorv obliki dokumenta Razkritja za finančni sektor (*Financial Services Sector Disclosures*), katera naj bi uporabljale vse finančne institucije, ki bi žele poročati »v skladu« z GRI G4, vendar se te dodatne smernice uporablja le kot dopolnilo k standardnim razkritjem G4, skupaj s katerimi finančnim institucijam zagotavljajo celovito poročanje tudi o ključnih trajnostnih vidikih, ki so pomembni zanje, a niso popolnoma pokriti v splošnih smernicah GRI G4. Vsebina smernic GRI G4, G3.1 in Dodatkom za Finančni sektor je opisana v naslednjih poglavjih. (GRI, 2015)

2.3.1 Načela poročanja po smernicah GRI G4

Družbeno odgovorno poročanje naj bi po smernicah GRI sledilo določenim načelom, ki se nanašajo na vsebino in na kvaliteto poročanja.

2.3.1.1 Načela, ki se nanašajo na vsebino poročanja

Vključenost nosilcev interesov: organizacija mora identificirati njene nosilce interesov in razložiti kako se je odzvala na njihova razumna pričakovanja in interese.

Trajnostni kontekst: poročilo mora predstaviti učinke organizacije v širšem kontekstu trajnosti.

Pomembnost: poročilo mora pokrivati vidike, ki odražajo pomembne ekonomske, okoljske in družbene vplive organizacije ali vidike ki močno vplivajo na ocene in odločitve nosilcev interesov.

Popolnost: poročilo mora vključevati pokritje pomembnih vidikov in njihovih ločnic, tako da odraža pomembne ekonomske, okoljske in družbene vplive ter omogoča nosilcem interesov preverjanje delovanja organizacije v poročevalnem obdobju.

2.3.2 Načela, ki se nanašajo na kvaliteto poročanja

Ta načela so temeljna za doseganje transparentnosti poročila o družbeni odgovornosti podjetja. Kvaliteta takšnih informacij je nadvse pomembna, saj interesnim skupinam z racionalno oceno delovanja podjetja omogočajo pravilne odločitve o nadaljnjih ukrepih.

Načela so naslednja:

Ravnotežje: poročilo mora vsebovati tako pozitivne kot negativne vidike delovanja podjetja

Primerljivost: informacije morajo biti predstavljene tako, da omogočajo interesnim skupinam primerjavo z informacijami iz prejšnjih let in informacijami drugih podjetij

Natančnost: informacije v poročilu morajo biti zadosti izčrpne in natančne, da lahko interesne skupine ocenijo družbeno odgovornost podjetja

Pravočasnost: podjetje naj bi poročalo redno, tako da so informacije interesnim skupinam na voljo takrat, ko jih potrebujejo za svoje ozaveščene odločitve

Jasnost: informacije v poročilu morajo biti razumljive in dosegljive vsem interesnim skupinam

Zanesljivost: podjetje mora zbirati, beležiti, kompilirati, analizirati in razkriti informacije ter procese uporabljene pri pripravi poročila tako, da omogočajo ponovno preverjanje. Vzpostavljena naj bi bila tudi kvaliteta in pomembnost informacij.

2.3.3 Standardna razkritja po smernicah GRI G4

Razkritja informacij v trajnostnem poročilu se po smernicah GRI G4 delijo na splošna in specifična standardna razkritja.

2.3.3.1 Splošna standardna razkritja

Splošna standardna razkritja veljajo pretežno za vse sektorje v enaki obliki, se pravi tudi za finančni sektor. Večina podjetij, tudi nepodpisnic GRI standardov, te informacije razkriva v svojih letnih poročilih ali v drugih oblikah komunikacije z nosilci interesov.

Sicer so splošna standardna razkritja po smernicah GRI G4 razdeljena na naslednje kategorije:

- Strategija in analiza
- Organizacijski profil
- Zaznani pomembni vidiki in omejitve

- Vključevanje nosilcev interesov
- Profil poročanja
- Vodenje
- Etičnost in integriteta

Tabelo Splošnih standardnih razkritij si lahko ogledate v *Prilogi 1*. Nivo teh razkritij je podrobneje predstavljen v četrtem poglavju v primerjalni analizi skladnosti poročanja o družbeni odgovornosti bank NLB in UniCredit s smernicami GRI G4.

2.3.3.2 Specifična standardna razkritja - kazalniki merjenja družbene odgovornosti

Specifična standardna razkritja so razdeljena na tri področja družbene odgovornosti: ekonomsko, okoljsko in družbeno - merljiva so z definiranimi kazalniki.

2.3.3.2.1 *Ekonomski kazalniki*

Ekonomski kazalniki družbene odgovornosti naj bi razkrivali vpliv podjetja na ekonomsko stanje nosilcev interesov, odnos z njimi in prispevek k razvoju na lokalni in državni ravni. Ekonomski kazalniki, razkriti v splošnem letnem poročilu med računovodskimi izkazi, se usmerjajo na dobičkonosnost podjetja z namenom informirati poslovodstvo podjetja in lastnike, v poročilu o družbeni odgovornosti pa se usmerjajo na dodatno pojasnjevanje in merjenje posledic aktivnosti podjetja za različne nosilce interesov. Razkritja ekonomskih dosežkov družbeno odgovornega ravnanja naj bi obsegala vse poglede ekonomskega vzajemnega delovanja podjetja s kazalniki, vključno z direktnimi družbenimi investicijami in pomembnimi posrednimi gospodarskimi učinki. Vsebovala naj bi tudi finančno merljive implikacije izhajajoče tudi iz podnebnih sprememb.

Tabelo Ekonomskih kazalnikov si lahko ogledate v *Prilogi 2*. Primerjalna analiza njihovega razkritja med obravnavanima bankama pa sledi v četrtem poglavju.

2.3.3.2.2 *Okoljski kazalniki*

Okoljski vplivi v finančnem sektorju sicer niso popolnoma primerljivi z ostalimi, na primer proizvodnimi dejavnostmi, predvsem ne na nivoju neposrednih okoljskih učinkov, imajo pa potencialno veliko vlogo pri posrednih vplivih na okolje. Med neposrednimi vplivi, katere standardi GRI zajemajo pretežno, gre zagotovo omeniti način upravljanja z odpadki, porabo materialov, vode, energije, na kar lahko s tako imenovanimi »zelenimi« investicijami v npr. izolacijo svojih poslovnih objektov ali s prenovo informacijskih in bivanjskih sistemov finančne institucije učinkovito vplivajo, pridobijo lahko tudi okoljski certifikat ISO14001. Še bolj zanimivi so posredni učinki na okolje, med njimi npr. ogljični odtis poslovnih poti in poti na delo ter preverjanje okoljskih učinkov oskrbovalnih verig oziroma aktivnosti svojih dobaviteljev materialov, tehnične opreme ter energije. Sicer pa je poleg iniciative GRI na področju posrednih

okoljskih vplivov bank zanimiva iniciativa Ekvatorskega principa, ki zadeva preverjanje iskalcev sredstev za večje podjetje na nivoju okoljskih vplivov organizacij in njihovih projektov.

Tabelo Okoljskih kazalnikov si lahko ogledate v *Prilogi 3*. Primerjalna analiza njihovega razkritja med obravnavanima bankama pa sledi v četrtem poglavju.

2.3.3.2.3 Družbeni kazalniki

Družbeni učinki finančnih dejavnosti, kot je bančništvo, so širokega spektra in imajo močan vpliv na širše družbeno okolje. GRI standardi družbene vplive razdelijo na štiri sklope oz. podkategorije.

- Delovne navade in dostojno delo:

Osredotočajo se na interni vpliv na kadre, se pravi delovne prakse in dostojno delo, kjer lahko pomembno vplivajo na karierni napredek, vseživljenjsko učenje in družbeno odgovorno osveščanje svojih zaposlenih.

- Človekove pravice:

Področje človekovih pravic je vsaj v zahodnem svetu, pri nas zakonsko urejeno, vendar morajo organizacije, ki delujejo globalno, tudi drugod upoštevati in razkrivati svoj odnos in politike glede spoštovanja človekovih pravic na nivoju vseh nosilcev interesov, od zaposlenih, prek strank do dobaviteljev.

- Družba:

Širše družbene koristi, ki jih naj bi banke obravnavale, tudi zaradi lastnih interesov, zajemajo predvsem investicije v dostopnost do bančnih storitev v depriviligiranih okoljih in za depriviligirano in gibalno omejeno prebivalstvo, zadevajo pa tudi podpore mladim podjetnikom, akademske štipendije, investicijske projekte v kulturi in podobno.

- Produktna odgovornost:

Za vse to naj bi izboljševale in nadgrajevale svoje proizvode in storitve v smislu lažje in varnejše uporabe in skrbele za višanje finančnega znanja ljudi glede uporabe bančnih poti.

Tabele Družbenih kazalnikov po podkategorijah si lahko ogledate v *Prilogah 4, 5, 6 in 7*. Primerjalna analiza njihovega razkritja med obravnavanima bankama pa sledi v četrtem poglavju.

2.3.3.2.4 Specifični kazalniki za finančni sektor

Za posamezne panoge oz. sektorje so GRI izdali specifične smernice poročanja kot dodatek k standardnim smernicam GRI G3.1 oz. G4. Odločitev za dopolnilne smernice specifične za posamezen sektor izhaja iz dejstva, da imajo različne panoge edinstvene trajnostne okoliščine, ki jih morajo zajeti v svojih trajnostnih poročilih. Tako je bil tudi za finančni sektor izdan poseben

dokument za specifična razkritja sektorja finančnih storitev, »*Financial Services Sector Disclosures*« (FSSD), ker je opisana predlagan struktura poročanja za ta sektor. Tu je potrebno opozoriti na opaznejšo spremembo organizacije vsebine ob prehodu standardov GRI iz G3.1 na G4, saj so standardi G4 večino dodatnih Specifičnih kazalnikov za finančni sektor G3.1 sedaj uvrstili pod področje produktne odgovornosti, nekaj pod okoljske in splošne družbene kazalnike (z ohranjenimi oznakami FS##), vsebino preostalih pa so z dodatnimi zahtevami poročanja prerazporedili med obstoječe kazalnike ostalih področij poročanja.

GRI FSSD poročanje o družbeni odgovornosti finančnih institucij sicer razdeli na štiri področja (GRI, 2015):

1. Osnovno bančno poslovanje s prebivalstvom: tu gre za vsakodnevno bančno poslovanje s posamezniki, upravljanje njihovega zasebnega premoženja in portfelja, vsakodnevnih transakcij, upravljanje plačnih list, posojil itd.
2. Komericalno in korporativno bančništvo: to vključuje vse finančne transakcije organizacij in podjetij vseh velikosti, projektno financiranje ter nudenje finančnih storitev vladi oz. vladnim telesom. Vključuje tudi svetovalne storitve, združitve in prevzeme dolžniških kapitalskih trgov in vzvodno kreditiranje.
3. Upravljanje s sredstvi: tu gre za upravljanje kapitala za ime tretje osebe, ko se investira širok nabor sredstev, kot so delnice, obveznice, gotovina, lastnina idr. Definicija vključuje tudi trgovanje z delnicami in izvedenimi finančnimi instrumenti kot tudi instrumenti fiksnih donosov, kot so obveznice, posojila idr.
4. Zavarovalništvo: to vključuje storitve pokojninskih in življenjskih zavarovanj posameznikom in zaposlenim v podjetjih. Pokriva tudi zavarovanje izdelkov ali storitev podjetij in posameznikov ter pozavarovalniške storitve.

Tabelo Specifičnih kazalnikov za finančni sektor si lahko ogledate v *Prilogi 8*. Primerjalna analiza njihovega razkritja med obravnavanima bankama pa sledi v četrtem poglavju.

3 PRIMERJALNA ANALIZA DRUŽBENO ODGOVORNEGA POROČANJA IZBRANIH BANK

Odločil sem se za primerjalno analizo poročanja o družbeni odgovornosti dveh večjih in poznanih bank prisotnih v Sloveniji, največjo domačo, NLB in eno večjih tujih, UniCredit.

3.1 Izhodišča primerjalne analize in metodologija dela

Za primerjalni okvir sem izbral najbolj poznane in priznane smernice GRI, in sicer njihovo zadnjo iteracijo G4, za primerjavo pa sem dodal še starejšo verzijo kazalnikov G3.1. Banki bom primerjal po ustreznosti njihovih razkritij zahtevam oziroma kazalnikom smernic G4 po primerjalni vrednostni lestvici ocen skladnosti. Odločil sem se skladnost oceniti numerično po lestvici od 1 do 5, kjer ocena 1 pomeni, da banka kazalnika ne razkriva, ocena 5 pomeni, da banka kazalnik razkriva v polni skladnosti, ocene 2-4 pa pomenijo, da banka kazalnik razkriva, vendar delno po stopnjah od 2 do 4. Kot zanimivost in pomoč pri končni oceni skladnosti bom

predstavil povprečne vrednosti skladnosti za posamezne odseke ter skupno. Vsaka kategorija kazalnikov bo najprej predstavljena in primerjana pisno, kjer bom izpostavil bolj relevantna razkritja in večje razlike med poročanjem obeh bank, pisnemu delu pa bo sledila primerjalna tabela z zgoraj opisano numerično oceno skladnosti vsakega kazalnika. Ker primerjam instituciji finančnega sektorja, bom v tabelah specifične in bistvene kazalnike zanj obarval rdeče, manj bistvene pa zeleno, predstavil pa jih bom tako ločeno, kot pod kategorijami primerne vsebine. Informacije za primerjalno analizo sem iskal v letnih poročilih, ločenih poročilih o družbeni odgovornosti in na spletnih straneh izbranih bank.

3.2 Predstavitev analiziranih bank in razlog za njihov izbor

Skupina UniCredit deluje v 17-ih državah med njimi od leta 1991 tudi v Sloveniji, ima več kot 129,958 zaposlenih in približno 7,665 podružnic. UniCredit skupini je v korist močna evropska identiteta, široka mednarodna prisotnost in velika baza strank. Strateška pozicija v Vzhodni in Zahodni Evropi daje skupini enega največjih tržnih deležev. Njeni operativni prihodki znašajo 5,551 milijonov EUR, operativni dobiček 2,145 milijonov EUR, neto dobiček 722 milijonov EUR, lastniški kapital 51,357 milijonov EUR, skupno kapitalsko razmerje Tier 1 10,73%, celotno kapitalsko razmerje 14,90%, višina njenih celotnih sredstev pa znaša 858,013 milijonov EUR in spada med večje evropske banke.

Banko UniCredit sem izbral na podlagi dejstva, da je na Slovenskem trgu med najbolj družbeno odgovornimi bankami, ki pri pripravi vsebine in samem razkritju splošnih in posebnih kazalnikov družbeno odgovornega ravnanja v celoti sledi standardom GRI, ki jih tudi sam v delu navajam kot izhodišča za poročanje o družbeni odgovornosti. Že od leta 2000 pripravlja poročilo o svoji družbeni odgovornosti in trajnostnem delovanju (z oceno skladnosti GRI A+), podatke podružnice UniCredit banka Slovenija d.d. pa vključuje od leta 2007 dalje. Banka je dobila tudi nagrado za družbeno odgovornost Horus 2010 inštitutov IRDO in PRSS (UniCredit Group, b.l.).

NLB skupina je največja slovenska bančno-finančna skupina ter hkrati tudi največja bančno-finančna skupina s sedežem na zahodnem Balkanu, usmerjena izključno na te trge. NLB skupino sestavljajo NLB d.d. ter še 6 bank in 38 družb. Glavna dejavnost NLB skupine je bančništvo, ki ga dopolnjujejo druge finančne dejavnosti, kot so lizing, faktoring, zavarovalništvo in upravljanje premoženja. NLB d.d. je največja posamezna družba NLB skupine in obsega skoraj 70 % bilančne vsote NLB skupine oziroma 8,886 milijonov EUR (bilančna vsota NLB skupine znaša 11,909 milijonov EUR, kapital pa 1,343 milijonov EUR). NLB skupina ima 6,448 zaposlenih, od tega 3093 v NLB d.d..

Poslovanje NLB skupine v letu 2014 je bilo stabilno, rezultat po davkih po mnogih letih izgub pa prvič pozitiven, saj je bil soliden čisti dobiček 62,3 mio EUR (NLB d.d.: 81,5 mio EUR). S tem je bil dosežen 4,8-odstotni donos na kapital, ki ji je bil zaupan. NLB skupina je vse leto 2014 vzdrževala visoko likvidnost in ga zaključila s količnikom kapitalske ustreznosti 17,6 %. V letu 2013 je NLB skupina ustvarila dobiček v višini 15,5 mio EUR, v 2014 pa 207,5 mio EUR (Letno poročilo NLB, 2014).

V letu 2010 je NLB d.d. sprejela interni akt Družbena in okoljska politika NLB, v katerem je opredeljena njena družbena vloga. S tem se je pridružila krogu javnih in zasebnih finančnih institucij, ki se zavedajo pomena aktivne vpetosti v lokalno in širše družbeno okolje. V letu 2011 so ta dokument potrdile vse banke NLB skupine (Družbena in okoljska politika NLB, 2014).

Banko sem izbral na podlagi dejstva, da ima banka v slovenskem bančnem prostoru največji tržni delež in vodilno pozicijo ter je najbolj izpostavljena očem javnosti in s tem tudi najbolj zanimiva za obravnavo.

3.2.1 Upoštevanje standardov GRI analiziranih bank

Banka UniCredit je podpisnica iniciative GRI in pri oblikovanju svojega poročila upošteva v celoti smernice GRI. Tako je izdala posebno poročilo o družbeni odgovornosti, oblikovano po predpisih GRI G3.1 (za leto 2013), ki je bilo zunanje revidirano. Za zadnje obdobje je bilo poročilo ocenjeno z oceno A+. Za naslednje obdobje (leto 2014) pa že pripravljajo poročilo po prenovljenih standardih GRI G4.

Banka NLB ni prevzela standardov GRI, sicer pa o svoji družbeni odgovornosti poroča v omejeni obliki in kvantiteti v okviru letnega poročila in ločenega poročila »Družbena in okoljska politika«. Nekateri elementi njihovega poročanja se sicer pokrivajo z nekaterimi smernicami GRI4. V nadaljevanju bom poskušal prikazati pokrivanje poročila banke NLB z glavnimi temami standardov GRI4.

3.3 Standardna razkritja analiziranih bank

Razkritja informacij v trajnostnem poročilu se po smernicah GRI G4 delijo na splošna in specifična standardna razkritja.

3.3.1 Splošna standardna razkritja analiziranih bank

Analizirani banki po splošnih standardih poročanja izdajata letno poročilo, v katerem razkrivata splošne poslovne in finančne informacije za preteklo leto poslovanja. Izdajata pa tudi ločeno letno poročilo o svojem družbeno odgovornem delovanju. To kaže na visok nivo zavedanja pomembnosti te oblike poročanja. Pri pregledu poročil analiziranih bank ugotavljam, da v poročilih obe banki razkrivata vse splošne informacije, ki opredeljujejo profil podjetja, poslovno vizijo in strategijo vključno z organizacijskim profilom bank, tudi skladno s standardi GRI.

Banka UniCredit skladno z zahtevami GRI podaja vsa splošna standardna razkritja podjetja na področju družbene odgovornosti v ločenem poročilu o družbeni odgovornosti. V ločenih tematskih sklopih po smernicah GRI3.1 razkriva svojo vizijo in strategijo, organizacijski profil, obravnavo nosilcev interesov, povezave z ostalimi zunanjimi iniciativami s področja družbene odgovornosti, ključne vidike in omejitve tako na poslovnih kot na družbeno odgovornih področjih in razkriva vse vidike vodenja, skladno s standardi GRI 3.1 in po moji oceni tudi že z GRI 4, nekatere vidike pa bodo v novi verziji predvidoma še bolje prilagodili prenovljenim standardom v naslednjem poročevalnem obdobju. Banka UniCredit ima jasno predstavljen opis

podjetja skupaj z izjavo posloводства. Banka razkriva organizacijsko strukturo in strukturo poslovanja, vrsto lastništva, trge in države v katerih banka posluje, obdobje in meje poročanja, navaja sodelovanje z zunanjimi iniciativami družbene odgovornosti kot je na primer Ekvatorski principi (*Equator Principles – EP*) in seveda GRI, skladnost poročila s standardi GRI pa ohranja na nivoju prejšnjih poročevalskih obdobj z oceno A+ (2013).

Banka NLB v ločenem trajnostnem poročilu sicer omenja dodatne družbeno odgovorne strateške usmeritve, vendar le na kratko omenja spremembo vrednot banke in njeno preobrazbo v smeri družbene odgovornosti, konkretnih ciljev in pristopov k vodenju v smeri družbene odgovornosti pa ne navajajo. Razkrivajo organizacijski profil, vendar posebej ne obravnavajo in identificirajo njihovih nosilcev interesov. Zanimivo je, da v zadnjem poročilu o družbeni in okoljski politiki niso omenili nobenih vidnejših evropskih ali globalnih družbeno odgovornih iniciativ – med njimi uveljavljene Ekvatorske principe (EP), katere so sicer navajali v trajnostnih poročilih za leta 2012 in 2013, čeprav površno. Pri banki NLB je ustrezno predstavljena struktura podjetja skupaj z izjavo posloводства, razkriva organizacijsko strukturo in strukturo poslovanja, strukturo lastništva, trge in države v katerih banka posluje, razkriva obdobja in meje poročanja o družbeni odgovornosti, vendar le delno ustreza merilom GRI, saj ne navaja izvora poročila o družbeni in okoljski politiki, ne kontaktov zanj pristojnih oseb ali kontaktnih informacij za pomoč v zvezi z vsebino tega poročila.

Tabela 1: Ocena skladnosti Splošnih standardnih razkritij poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPLOŠNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
	Povprečna ocena:	3,60	4,30
Strategija in Analiza			
1 Nagovor osebe na najvišjem mestu odgovornosti v družbi (direktorja, uprave, nadzornega sveta in skupščine...)	1.1	5	5
2 Opis ključnih vplivov, tveganj in priložnosti	1.2	3	5
Organizacijski Profil			
3 Ime družbe.	2.1	5	5
4 Glavna blagovna znamka, proizvodi in/ali storitve.	2.2	5	5
5 Sedež podjetja.	2.4	5	5
6 Države, v katerih banka deluje	2.5	5	5
7 Vrsta lastništva in pravna oblika	2.6	5	5
8 Trgi, na katerem deluje podjetje.	2.7	5	5
9 Velikost podjetja glede na št. zaposlenih, št. operacij, neto prihodkih, višini sredstev in št. storitev in proizvodov	2.8	5	5
10 Število zaposlenih po tipu pogodbe, spolu, regiji, sezonski zaposlitvi	LA1	3	5
11 Odstotek vseh zaposlenih zajetih po kolektivni pogodbi	LA4	1	5
12 Opis organizacije dobavne verige	N	1	1

13 Pomembne spremembe v obdobju poročanja v zvezi z velikostjo, strukturo ali lastništvom podjetja	2.9	4	5
<u>Povezave z zunanjimi iniciativami</u>			
14 Poročanje o uporabi previdnostnega pristopa	4.11	1	5
15 Seznam zunanjih načel, iniciativ, katerih podpisnik je organizacija	4.12	4	5
16 Seznam združenj in advokatskih organizacij, v katerih ima organizacija mesto v upravi, projektih, financiranju in so zanjo strateškega pomena	4.13	5	5

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPLOŠNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
Zaznani Pomembni Vidiki in Omejitve			
sd17 Seznam vseh subjektov, vključenih v konsolidirane računovodske izkaze organizacije	2.3	5	5
18 Pojasni postopek za opredelitev vsebine poročila in vidikov poročanja	3.5	2	5
19 Seznam vseh pomembnih vidikov v postopku za določitev vsebine poročila	N	1	1
20 Poročanje o pomembnih vidikih in razmejitvah vidikov glede na subjekte znotraj organizacije	3.6/3.7/3.8	4	5
21 Poročanje o pomembnih vidikih in razmejitvah vidikov glede na subjekte zunaj organizacije	3.6/3.7/3.8	4	5
22 Poročanje o posledicah morebitnih popravkov informacij iz prejšnjih poročil in o razlogih za takšne popravke.	3.10	5	5
23 Poročanje o pomembnih spremembah iz predhodnih obdobj poročanja glede obsega in omejitev vidikov	3.11	1	5
Vključevanje Deležnikov oz. Nosilcev interesov			
24 Seznam vključenih nosilcev interesov	4.14	3	5
25 Principi identifikacije in izbire nosilcev interesov	4.15	1	5
26 Dejavnosti vključevanja nosilcev interesov	4.16	3	5
27 Poročanje ključnih tem in skrbi iz stikov z nosilci interesov in odzivi	4.17	3	5
Profil Poročila			
28 Obdobje poročanja.	3.1	5	5
29 Datum zadnjega poročila	3.2	5	5
30 Frekventnost poročanja	3.3	5	5
31 Kontaktni podatki za vprašanja v zvezi s poročilom ali njegovo vsebino.	3.4	1	5
<u>Indeks vsebine GRI</u>			
32 Kazalo, skladnost poročanja	3.12	1	5
<u>Jamstvo</u>			
33 Poročanje o trenutni politiki iskanja zunanjih zagotovil pri oblikovanju in skladnosti poročila	3.13	3	5
Vodenje oz. Upravljanje			

34-41 Struktura upravljanja podjetja	4.1/4.2/4.3/4.4/ 4.7/4.6	5	5
42 Vloga najvišjega upravnega organa pri postavitvi namena, vrednot in strategije	N	5	1
43-44 Pristojnosti najvišjega upravnega organa in ocena uspešnosti	N/4.10	5	3
45-47 Vloga najvišjega upravnega organa na področju obvladovanja tveganj	4.9/NOV/4.9	5	4
48 Vloga najvišjega upravnega organa na področju trajnostnega poročanja	N	1	1
49-50 Vloga najvišjega upravnega organa pri ocenjevanju gospodarske, okoljske in socialne uspešnosti	4.4/N	3	3

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPLOŠNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
51-55 Plačila in nagrade	4.5/N/4.4/N/N	4	4
Etičnost in Integriteta			
56 Vrednote, načela, standardi in norme obnašanja, kot so kodeksi ravnanja in etični kodeksi.	4.8	5	5
57 Svetovanje za etično in zakonito ravnanje in zadeve, povezane z organizacijsko integriteto, kot so telefonske številke za pomoč	N	3	1
58 Notranji in zunanji mehanizmi za poročanje skrbi o neetičnem ali nezakonitem vedenju	N	5	1

Vir: *Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.*

3.3.2 Specifična standardna razkritja - kazalniki merjenja družbene odgovornosti analiziranih bank

Specifična standardna razkritja so razdeljena na tri področja družbene odgovornosti: ekonomsko, okoljsko in družbeno - merljiva so z definiranimi kazalniki.

3.3.2.1 Razkritja ekonomskih kazalnikov

Banka UniCredit razkriva vse osnovne ekonomske in praktično vse ekonomske kazalnike družbene odgovornosti skladno s smernicami GRI3.1 in tudi novimi GRI4. Razkriva vse kazalnike svojih neposrednih in posrednih ekonomskih vplivov relativno na nosilce interesov. Med glavnimi vrednostno izraženimi kazalniki neposrednih vplivov razkriva npr. celotno strukturo ustvarjene dodane ekonomske vrednosti in njeno notranjo in zunanjo porabo ali razdelitev (med skupinami nosilcev interesov ipd.) izraženo absolutno in relativno. Fokusira se na ustvarjanje specializiranih proizvodov in storitev za stimulacijo novih in malih podjetnikov, kot so npr. mikrokrediti in infrastrukturne in finančne izobraževalne projekte v lokalnih skupnostih, podatke o teh razkriva opisno in vrednostno. Tu bi rad še omenil upoštevanje standardov za projektno financiranje Ekvatorski princip (EP), ki ga banka UniCredit upošteva kot integralni del investicijskega bančništva že od leta 2003, še posebej po predsedovanju delovni skupini mreže EPFI (*Equator Principles Financial Institutions*) leta 2010.

Na začetku letnega poročila banka NLB razkrije različne neposredne ekonomske kazalnike družbene odgovornosti, kot so ključni ekonomski kazalniki, ključni kazalniki donosnosti ter kazalnik kapitalske ustreznosti. Razkriva torej vse pomembnejše osnovne kazalnike neposrednega ekonomskega vidika družbene odgovornosti (ne pa vseh kazalnikov po standardih GRI), ki zadevajo stranke, dobavitelje, zaposlene, lastnike, državo ter skupnost. Razkriva financiranje infrastrukturnih projektov v lokalnih skupnostih, kot je npr. izgradnja vrtca v Šoštanju, med drugim so s sponzorstvom in donacijami podprli 121 projektov. V pojasnilih k računovodskim izkazom sicer z razkritjem vrednosti nabavljenega blaga in storitev omenja dobavitelje, ločeno pa v ločenem Poročilu o družbeni in okoljski politiki ne navaja podatkov o lokalnih dobaviteljih. Tudi ne poroča o detajlih zaposlovanja delovne sile iz lokalnih skupnosti, kar zahtevajo merila in standardi GRI.

Pri razkrivanju neposrednih ekonomskih vidikov odgovornega ravnanja je bankama UniCredit in NLB skupno to, da so vsi osnovni ekonomski kazalniki prikazani na začetkih poročil, nobena od njiju pa ne poroča o razmerju plač do lokalnih minimalnih plač, kar so zahteve standardov GRI G3.1 in G4.

Tabela 2: Ocena skladnosti razkritij Ekonomskih kazalnikov poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
EKONOMSKI KAZALNIKI	Povprečna ocena:	2,89	4,00
DMA EC Informacije o pristopu k vodenju			
Ekonomski Učinki			
EC1 Direktna ustvarjena in prerazdeljena ekonomska vrednost (FS specifično - dodatek: programi investicij v lokalne skupnosti)	EC1	4	5
EC2 Finančne implikacije in ostala tveganja in priložnosti izhajajoče iz podnebnih sprememb	EC2	3	5
EC3 Pokritje definiranih socialnih prispevkov organizacije	EC3	5	5
EC4 Prejete državne finančne pomoči	EC4	5	5
Prisotnost na Trgu			
EC5 Razmerje dohodkov glede na spol v primerjavi z lokalnimi minimalnimi plačami	EC5	1	1
EC6 Odstotek višjega vodstva, ki je najet iz lokalne skupnosti	EC7	1	2
Posredni Ekonomski Učinki			
EC7 Razvoj in vpliv infrastrukturnih naložb ter podpornih storitev	EC8	4	4
EC8 Pomembni posredni gospodarski učinki, vključno z obsegom učinkov	EC9	2	4
Prakse Preskrbovanja			
EC9 Razmerje porabe za lokalne dobavitelje na pomembnejših lokacijah delovanja	EC6	1	5

Vir: Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.

3.3.2.2 Razkritja okoljskih kazalnikov

Potrebno je omeniti, da je neposredni okoljski vpliv finančnih institucij, kot so banke, v primerjavi z ostalim delom gospodarstva precej majhen. Ta del poročila je namenjen razkritju splošnih kazalnikov delovanja oziroma vplivov bank na okolje, v skladu s standardi GRI. Čeprav majhen, ima vseeno opazen pozitiven vpliv na dodano vrednost banke primerno ravnanje z okoljem.

Banka UniCredit v celoti razkriva kazalnike okoljske odgovornosti relevantne za finančne institucije v svojem Poročilu o družbeni odgovornosti. Tako vrednostno razkrije emisije toplogrednih plinov, porabo vode, papirja, odpadkov in načina obdelave odpadkov, največ pozornosti pa nameni porabi energije, tako neposredni kot posredni (financirani), se pravi svojih pogodbenih partnerjev in strank. Nekaterih kazalnikov, ki bi po mojem mnenju sicer bili relevantni tudi za finančne institucije, UniCredit ne obravnava, kot je npr. intenziteta porabe energije, reciklaža vode in drugih materialov. Posredno so sicer eden največjih investitorjev v projekte preskrbe z energijo iz obnovljivih virov, oblikovano pa imajo tudi službo za oblikovanje preferenčne lestvice dobaviteljev po kriterijih okoljske osveščenosti, razkrivajo, da so v poročevalnem obdobju število poslovnih poti zmanjšali za 15% in upoštevajo iniciativo Ekvatorskih principov glede okoljskega preverjanja financiranih projektov; tako so jih v letu 2013 pregledali 22.

Kot sem že omenil pri analizi banke UniCredit, poročanje o neposrednih okoljskih vplivih za banke ni najbolj pomembno, se mi pa na drugi strani zdi nadvse pomembno razkrivanje posrednih okoljskih učinkov preko bankinega financiranja podjetij, ki onesnažujejo, ter poznavanja okoljske politike svojih dobaviteljev pisarniškega materiala, informacijske opreme in energijskih virov. Tako o neposrednih kot posrednih okoljskih vidikih družbene odgovornosti v banki NLB pretežno ne poročajo. Banka NLB razkriva porabe materialov po vrstah, s poudarkom na papirju in vodi ter dobavi elektrike ter razkriva nekaj ukrepov za zmanjševanje porabe elektrike in odpadkov; tako so na primer za znižanje porabe papirja uvedli elektronske izpiske in e-račune, z rabo hladilne vode iz Ljubljane za objekte v Ljubljani pa načrtujejo kar petnajst-krat nižje nadomestilo. Zanimivo je, da NLB navaja »pogodbeno določilo pri dobaviteljih o izpolnjevanju zakonskih zahtev in najboljših praks s področja okoljevarstvenega ravnanja«, v trajnostnem poročilu 2014 pa ne navajajo Ekvatorskih principov, ki obravnavajo to področje, čeprav so bili omenjeni v poročilih iz let 2012 in 2013. Kot UniCredit tudi NLB zanemara kar nekaj tudi za finančni sektor potencialno pomembnih okoljskih učinkov oz. kazalnikov, kot je npr. intenziteta porabe energije, saj upravljajo velike poslovne komplekse z veliko IT opremo.

V primerjavi banka UniCredit, ki je seveda tudi podpisnica iniciative GRI seveda poroča bolj skladno z merili GRI3.1 in celo GRI4, vendar ne popolno, NLB pa bi pripisal delno ali celo slabo delno ujemanje z merili GRI.

Tabela 3: Ocena skladnosti razkritij Okoljskih kazalnikov poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
OKOLJSKI KAZALNIKI	Povprečna ocena:	1,56	2,79
DMA EN Informacije o pristopu k vodenju			
Materiali			
EN1 Uporabljeni materiali po teži ali prostornini	EN1	5	5
EN2 Odstotek recikliranih materialov uporabljenih v proizvodih in storitvah	EN2	1	1
Energija			

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
OKOLJSKI KAZALNIKI			
EN3 Poraba energije znotraj organizacije	EN3/EN4	5	5
EN4 Poraba energije zunaj organizacije	N	1	1
EN5 Energetska intenziteta	N	1	1
EN6 Zmanjšanje porabe energije	EN5/EN7	5	5
EN7 Zmanjšanje energijskih zahtev izdelkov in storitev	EN6	3	4
Voda			
EN8 Poraba vode po viru	EN8	2	4
EN9 Večji vplivi na vodna zajetja (FS neposredno nima vpliva)	EN9	1	1
EN10 Odstotek in celotni volumen reciklirane in ponovno uporabljene vode (FS neposredno nima vpliva)	EN10	1	1
Bioraznolikost			
EN11 Zemlja v lasti, najemu ali upravljanju na zaščitenem območju	EN11	1	5
EN12 Opis največjih vplivov na biotsko raznolikost	EN12	1	1
EN13 Zaščita ali obnova habitatov (FS neposredno nima vpliva)	EN13	1	1
EN14 Poročilo o ogroženih vrstah (FS neposredno nima vpliva)	EN15	1	1
Emisije			
EN15 Neposredni izpusti toplogrednih plinov (FS specifično - dodatek: poslovne poti, kurirske službe)	EN16	1	5
EN16 Posredni Izpusti toplogrednih plinov (FS specifično - dodatek: emisije portfeljskih družb)	EN16	1	5
EN17 Ostali posredni izpusti toplogrednih plinov (FS specifično - dodatek: poslovne poti, kurirske službe)	EN17	1	5
EN18 Intenzivnost emisij toplogrednih plinov (TGP)	N	1	5

EN19 Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov	EN18	1	5
EN20 Emisije snovi, ki tanjšajo ozonski plašč	EN19	1	5
EN21 NOX, SOX in druge relevantne zračne emisije	EN20	1	1
Izlivi in Odpadki			
EN22 Skupni odpad vode po kakovosti in namenu (FS neposredno nima vpliva)	EN21	1	1
EN23 Skupna masa odpadkov po tipu in načinu odstranitve (FS specifično - zahtevani glavni odpadki - papir in IT odpadki)	EN22	4	5
EN24 Skupno število in obseg pomebnejših onesnaženj oz izlivo škodljivih snovi (FS neposredno nima vpliva)	EN23	1	1
EN25 Masa transporta, uvoz, izvoza ali obravnave odpadkov po BASEL konvenciji in odstotek mednarodnih pošilk (FS neposredno nima vpliva)	EN24	1	1

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
OKOLJSKI KAZALNIKI			
EN26 Vpliv na biodiverzitetno vrednost vodnih teles in povezanih habitatov (FS neposredno nima vpliva)	EN25	1	1
Proizvodi in Storitve			
EN27 Obseg vpliva blaženja okoljskih vplivov proizvodov in storitev	EN26	2	4
EN28 Odstotek vrnjenih prodanih proizvodov in njihovih embalaž po kategoriji (FS neposredno nima vpliva)	EN27	1	1
Skladnost s Predpisi			
EN29 Kazni in globe za neupoštevanje okoljskih zakonov in regulacij	EN28	1	5
Transport			
EN30 Pomembnejši okoljski učinki transporta proizvodov, dobrin, materialov in članov delovne sile	EN29	1	4
Splošno			
EN31 Celotni izdatki in investicije za varovanje okolja	EN30	1	2
Okoljsko Preverjanje Dobaviteljev			
EN32 Odstotek novih dobaviteljev preverjenih po okoljevarstvenih kriterijih	N	1	1
EN33 Pomebnejši dejanski in potencialni okoljski vplivi oskrbovalne verige in reakcije nanje (FS neposredno nima vpliva)	N	1	1
Okoljski Pritožbeni Mehanizmi			
EN34 Število pritožb zaradi okoljskih učinkov skozi formalne pritožbene postopke (FS neposredno nima vpliva)	N	1	1

Vir: Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.

3.3.2.3 Razkritja družbenih kazalnikov

3.3.2.3.1 Delovne navade in dostojno delo

Banka UniCredit vidik zaposlenih razkriva statistično, glede na demografske značilnosti, s kazalniki delitve zaposlenih glede na tip dela, tip pogodbenega sodelovanja in regijo, obrat zaposlenih po starosti, spolu in regiji, strukturo zaposlenih po hierarhični lestvici mest v banki, deleže izobraževanj zaposlenih po tipu izobraževanja, razmerja med plačami po spolu, stanje upokojitvenih načrtov (vendar le delno) itd., v skladu z zahtevami novih GRI G4 standardov. Banka opisno razkriva, v okvirih strategije, svoj fokus, dosežke in cilje na področju upravljanja z zaposlenimi v kariernih planiranjih in iskanja novih perspektivnih kadrov. Navaja pojemajočo stopnjo zmanjševanja števila zaposlenih kot posledico zadnje krize in celo nova zaposlovanja v nekaterih regijah, projekte, kot je globalni katalog delovnih mest (racionalizacija delovnih in zaposlitvenih procesov), izobraževanje zaposlenih, stimulacije za zaposlene (čeprav pretežno le za višje kadre), sodelovanje z evropskimi izobraževalnimi institucijami za privlačnost najboljšim potencialnim zaposlenim itd. Poroča tako o pozitivnih kot tudi negativnih vplivih na zaposlene, kot so nesreče na delovnem mestu in programe za upravljanje z njimi. Socialni dialog z zaposlenimi in povezanimi delavskimi organizacijami le bežno omenja, navaja pa število pritožb glede delovnih praks.

Banka NLB te kazalnike v novem posebnem poročilu o politiki družbene odgovornosti za leto 2014 glede na skladnost z zahtevami standardov GRI sicer razkriva le bežno, razkriva pa na primer izobrazbeno strukturo zaposlenih. NLB nudi izobraževanja vsem zaposlenim in ne le tistim na vodstvenih pozicijah, v osnovnem Letnem poročilu pa navaja povprečno 4 dni izobraževanj na zaposlenega na leto, vendar je izobraževanje razkrito le delno skladu z zahtevami GRI G4. Na področju izobraževanja so tudi v letu 2014 na 14. konferenci Izobraževalni management prejeli priznanje »TOP 10 Izobraževalni management 2014«. Navajajo absentizem zaposlenih vendar le zdravstveni, ne pa glede na kategorije, se pravi le delno skladno s standardi GRI G4. Banka NLB v povezavi z zaposlenimi razkriva še okvir varovanja zdravja (ukrepe varovanja zdravja kot so razgibalne vaje, preventivne preglede dojk, kardiovaskularne meritve idr.) in izjave o varnosti in zdravju zaposlenih. Sicer pa večini zahtevam družbenih standardov družbene odgovornosti GRI G4 poročilo banke NLB ne ustreza, saj večine kazalnikov ne razkrivajo. Ugotavljam tudi, da je večina razkritih podatkov za družbo negativnega vpliva. Za razliko od okoljskega preverjanja, informacij o preverjanju delovnih praks dobaviteljev v banki NLB ne razkrivajo.

Tabela 4: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Delovne navade in dostojno delo) poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
<u>DELOVNE NAVADE IN DOSTOJNO DELO</u>	Povprečna ocena:	1,75	4,19
DMA LA Informacije o pristopu k vodenju			
Zaposlitev			
LA1 Skupno število in stopnje na novo zaposlenih ter fluktuacija zaposlenih glede na starostno skupino, spol in regijo	LA2	5	5

LA2 Ugodnosti zagotovljene redno zaposlenim, ki niso predvidene za začasno zaposlene	LA3	4	5
LA3 Vrnitve na delo in stopnje zadržanja po starševskem dopustu, po spolu	LA15	1	5
Odnosi med Vodstvenimi in Ostalimi Kadri			
LA4 Minimalni odpovedni roki glede na spremembe delovanja, vključno če so bili določeni v kolektivnih pogodbah	LA5	1	5
Zdravje in Varnost na Delu			
LA5 Odstotek vseh zaposlenih, zastopanih v uradnih upravljalno-delavskih odborih za zdravje in varnost	LA6	1	5
LA6 Vrste in stopnje poškodb, poklicnih bolezni, izgubljenih dni, odsotnosti in število z delom povezanih smrtnih žrtev, po regijah in po spolu	LA7	2	5
LA7 Delavci z visoko pojavnostjo ali tveganjem za nastanek bolezni povezanih s svojim poklicem	LA8	1	3
LA8 Zdravstvene in varnostne teme zajete v formalnih sporazumih s sindikati	LA9	1	5

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
Usposabljanje in Izobraževanje			
LA9 Povprečno število ur izobraževanja na leto na zaposlenega po spolu, ter po kategoriji zaposlenega	LA10	3	5
LA10 Programi za upravljanje spretnosti in vseživljenjsko učenje	LA11	2	5
LA11 Odstotek zaposlenih, ki prejemajo redne ocene uspešnosti in poklicnega razvoja, po spolu in kategoriji zaposlenega	LA12	1	4
Raznolikost in Enake Priložnosti			
LA12 Sestava organov upravljanja in razdelitev zaposlenih na kategorijo zaposlenega glede na spol, starostno skupino, manjšinsko članstvo in druge kazalnike raznolikosti	LA13	2	5
Enakovredno Plačilo za Ženske in Moške			
LA13 Razmerje med osnovno plačo in nagrajevanjem med ženskami in moškimi po kategoriji zaposlenega, na pomembnih lokacijah delovanja	LA14	1	5
Preverjanje Dobaviteljev glede Delovnih Praks			
LA14 Odstotek novih dobaviteljev, ki so bili pregledani z uporabo meril o delovnih praksah (FS neposredno nima vpliva)	N	1	1
LA15 Pomebnejši dejanski in potencialni negativni učinki delovnih praks v oskrbovalni verigi in reakcije (FS neposredno nima vpliva)	N	1	1
Pritožbeni Mehanizmi glede Delovnih Praks			
LA16 Število pritožb glede delovnih praks skozi formalne pritožbene postopke	N	1	3

Vir: Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.

3.3.2.3.2 Človekove pravice

Na področju človekovih pravic banka UniCredit kot globalna finančna institucija poroča o vseh zahtevanih kazalnikih, tako neposrednih kot posrednih, npr. preverjanje – t.i. »screening« dobaviteljev. Razkrivajo primere tožb in kazni s področja kršenja človekovih pravic, kolektivne dogovore, le malo slabše razkrivajo potencialne negativne učinke s področja človekovih pravic v

oskrbovalni verigi. Glede spoštovanja človekovih pravic tudi izobražujejo svoje zaposlene. Izdala je poseben dokument zaveze spoštovanju človekovih pravic »Human Rights Commitment«.

Spoštovanja človekovih pravic, raznolikosti in priložnosti za zaposlene na obstoječih delovnih mestih ter s tem povezane ne-diskriminacije v banki NLB ne razkrivajo, sicer pa navedejo spoštovanje nekaterih kolektivnih dogovorov. Tu bi veljalo omeniti, da v Sloveniji oz. v Evropski uniji obstaja obvezno spoštovanje človekovih pravic, zapisanih že na ustavnem nivoju. Kljub temu bi v NLB lahko razkrivali podatke s področja usposabljanja zaposlenih o človekovih pravicah in o potencialnih primerih diskriminacije in korektivnih ukrepih.

Tabela 5: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Človekove pravice) poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
<u>ČLOVEKOVE PRAVICE</u>	Povprečna ocena:	1,00	3,83
DMA HR Informacije o pristopu k vodenju			
Investicije			
HR1 Skupno število in delež pomembnih investicijskih dogovorov in pogodb, ki vključujejo klavzulo o človekovih pravicah ali so bili preverjeni glede človekovih pravic (FS specifično - dodatek: investicijski dogovori o standardnih finančnih storitvah + vsebina G3.1 FS1, FS2, in FS3 kazalnikov)	HR1+FS1,FS2, FS3	1	5
HR2 Skupno število ur usposabljanja zaposlenega o politikah glede človekovih pravic ali postopkov glede vidikov človekovih pravic	HR3	1	3
Ne-Diskriminacija			
HR3 Število primerov diskriminacije in korektivni ukrepi	HR4	1	5
Svoboda Pogajanj in Kolektivno Pogajanje			
HR4 Dejavnosti in dobavitelji, ki kršijo pravice delavcev do združevanja in kolektivnih pogajanj	HR5	1	5
Delo Otrok			
HR5 Dejavnosti in dobavitelji pri katerih je bilo ugotovljeno, da imajo znatno tveganje za pojavnost dela otrok	HR6	1	5
Prisilno Delo			
HR6 Dejavnosti in dobavitelji, ki imajo znatno tveganje za pojav prisilnega ali obveznega dela, ter ukrepi, ki prispevajo k odpravljanju vseh oblik prisilnega ali obveznega dela	HR7	1	5

Varnostne Prakse			
HR7 Odstotek varnostnega osebja usposobljenega za pravilnike o človekovih pravicah	HR8	1	1
Pravice Domorodcev			
HR8 Celotno število incidentov kršenj človekovih pravic domorodnih ljudstev	HR9	1	1
Preverjanje			
HR9 Celotno število in odstotek operacij podvrženih preiskavam in ocenam glede spoštovanja človekovih pravic	HR10	1	3

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
Preverjanje Dobaviteljev glede Človekovih Pravic			
HR10 Odstotek novih dobaviteljev, ki so bili pregledani z uporabo meril o človekovih pravicah	HR2	1	5
HR11 Pomebnejši dejanski in potencialni negativni učinki s področja človekovih pravic v oskrbovalni verigi in reakcije	N	1	3
Pritožbeni Mehanizmi glede Človekovih Pravic			
HR12 Število pritožb glede spoštovanja človekovih pravic skozi formalne pritožbene postopke	HR11	1	5

Vir: *Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.*

3.3.2.3.3 Družba

Banka UniCredit vplive na družbo razkriva glede na zahteve GRI G3.1 in G4 v povprečju z oceno delno. Mednje spadajo kazalniki upravljanja z vplivi na družbo, dostopnosti finančnih storitev ljudem v slabšem ekonomskem položaju, kazalniki analize nagnjenosti h korupciji, usposabljanja zaposlenih za preprečevanje le-te, poroča tudi o morebitnih primerih korupcije in morebitnih sankcijah ter sankcijah neupoštevanja lokalnih zakonodaj. Podpirajo področja kulture, umetnosti, športa (so glavni sponzor lige UEFA) in znanstvene raziskave ter problematike najbolj ogroženih družbenih skupin, za kar so prejeli nekaj nagrad. Ustanovili so fundacijo Unideo ki promovira kulturo filantropije in prostovoljstva in fundacijo za razvoj akademskega pristopa k ekonomiji v sodelovanju z uglednimi evropskimi univerzami. V tem delu prevladuje opisno in pozitivno razkrivanje informacij, ki po večini ustrezajo zahtevanim standardom. Potrebno je omeniti, da pomembnega kazalnika političnih prispevkov ne razkrivajo, prav tako nobenih negativnih vplivov na lokalne skupnosti.

Odgovornost do družbe na področjih lokalnih skupnosti banka NLB vrši in razkriva predvsem z različnimi dobrodelnimi akcijami ter sponzoriranjem športnih in kulturnih prireditev, kot je npr. Jazz festival Ljubljana, donacijami zdravstvu in kulturi, računalniškega opismenjevanja starejših in podobno. Vidik korupcije omenjajo, saj so v letu 2014 postali 51. podpisnica Deklaracije o poštenem poslovanju (10. načelo United Nations Global Compact smernic), sprejeli so tudi kodeks etičnega obnašanja, kar je sicer standard med uglednejšimi bankami. Delno razkrivajo še napredke na področju finančnih storitev za prikrajšane ljudi oz. ljudi s posebnimi potrebami, npr. ureditev dostopov do poslovnih stavb banke NLB. Sicer pa večina poročanja oz. razkritij ne ustreza zahtevam standardov GRI G3.1 in G4.

Tabela 6: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Družba) poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
<u>DRUŽBA</u>	Povprečna ocena:	1,31	3,31
DMA SO Informacije o pristopu k vodenju			
Lokalne Skupnosti			
SO1 Odstotek postopkov z implementacijo vključevanja lokalne skupnosti, ocen vplivov in razvojnih programov	SO1	2	5
SO2 Poslovanje s pomembnimi dejanskimi in potencialnimi negativnimi vplivi na lokalne skupnosti	SO9	1	1
Proti-Korupcija			
SO3 Skupno število in odstotek poslovanja ocenjenega za tveganja povezana s korupcijo in pomembna ugotovljena tveganja	SO2	1	4
SO4 Komuniciranje in usposabljanje za protikorupcijske politike in postopke	SO3	1	5
SO5 Potrjeni pojavi korupcije in ukrepi sprejeti za odpravo korupcije	SO4	1	4
Javna Politika			
SO6 Celotna vrednost političnih prispevkov po državi in prejemniku	SO6	1	1
Proti-Konkurenčno Obnašanje			
SO7 Število sodnih postopkov zaradi proti-konkurenčnega obnašanja, protikartelnih in monopolnih praks ter njihovi rezultati	SO7	1	5
Skladnost s Predpisi			
SO8 Denarna vrednost večjih kazni in število nenedarnih kazni zaradi neskladnosti z zakoni in predpisi	SO8	1	5
Preverjanje Dobaviteljev glede Vplivov na Družbo			
SO9 Odstotek novih dobaviteljev, ki so bili pregledani z uporabo meril za družbene učinke	N	1	1
SO10 Pomembnejši dejanski in potencialni negativni učinki na družbo v oskrbovalni verigi in reakcije	N	1	1

Pritožbeni Mehanizmi glede Vplivov na Družbo			
SO11 Število pritožb o vplivu na družbo vloženi, naslovljeni in rešeni po uradnih pritožbenih mehanizmi	N	1	1
Dodatni Kazalniki za Finančni Sektor			
FS13 Dostopne točke na redko poseljenih ali ekonomsko depriviligiranih področjih (FS specifično)	FS13	2	5
FS14 Pobude za olajšanje dostopa do finančnih storitev za prikrajšane ljudi (FS specifično)	FS14	3	5

Vir: Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.

3.3.2.3.4 Produktna odgovornost

Banka UniCredit v povprečju zadostno razkriva zahtevane kazalnike GRI G3.1 oz. G4. Razkriva na primer, da je dolžna zagotavljati na povsem enak način dostopnost do svojih produktov in storitev vsem strankam ter da skrbi za njihovo varnost. V okviru družbenega vpliva produktov in storitev in družbeno odgovornega investiranja banka UniCredit razkriva družbeno odgovorne produkte sklada Pioneer. Kazalniki vplivov proizvodov in storitev so razkriti predvsem opisno in kot del strategije in vizije banke. Tako razkriva željo po večji finančni izobraženosti strank, za kar so v letu 2010 izvedli tudi nekaj (manjših) projektov, razkriva tudi visoko zadovoljstvo strank s proizvodi in storitvami banke – navajajo rezultat višji od 70 indeksnih točk v vseh državah kjer so prisotni.

Tega dela kazalnikov oz. zahtev GRI G3.1 in G4 v banki NLB pretežno ne razkrivajo. Kot vse večje organizacije seveda razkrivajo vse zahtevane informacije o svojih proizvodih oz. storitvah, pretežno razkrivajo raziskave na področju zadovoljstva strank. Objavljajo tudi trud za izboljšanje finančnega znanja izobrazbe tako zaposlenih kot tudi strank.

Opozoriti je potrebno na opaznejšo spremembo vsebine ob prehodu standardov GRI iz G3.1 na G4, saj so standardi G4 večino Specifičnih kazalnikov za finančni sektor G3.1 sedaj uvrstili pod področje Produktne odgovornosti. Le-te banka UniCredit razkriva v celoti, banka NLB pa v celoti poroča le o sestavi svojega portfelja in zgoraj omenjenih pobudah za izboljšanje finančnega znanja.

Tabela 7: Ocena skladnosti razkritij Družbenih kazalnikov (podkategorija Produktna odgovornost) poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
PRODUKTNA ODGOVORNOST			
DMA PR Informacije o pristopu k vodenju	Povprečna ocena:	2,04	4,65
Zdravje in Varnost Strank			

PR1 Odstotek pomembnih proizvodnih in storitvenih kategorij, ki se ocenjujejo glede izboljšave vplivov na področjih zdravja in varnosti	PR1	2	5
PR2 Celotno število primerov neupoštevanja regulacij in pravil glede zdravstvenih in varnostnih vplivov proizvodov in storitev	PR2	1	1
Označevanje Proizvodov in Storitev			
PR3 Informacije o produktih in storitvah	PR3	5	5
PR4 Celotno število primerov neupoštevanja regulacij o informacijah in označevanju proizvodov in storitev	PR4	1	5
PR5 Rezultati raziskav o zadovoljstvu strank	PR5	4	5

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
DRUŽBENI KAZALNIKI			
Trženjsko Komuniciranje			
PR6 Prodaja prepovedanih ali spornih izdelkov	PR6	1	5
PR7 Število primerov neupoštevanja regulacij o marketinškem komuniciranju	PR7	1	5
Zasebnost Strank			
PR8 Celotno število utemeljenih pritožb glede kršitev pravice do zasebnosti strank in izgub podatkov strank	PR8	1	1
Skladnost s Predpisi			
PR9 Denarna vrednost večjih glob za neupoštevanje zakonov in regulacij glede oskrbe in uporabe proizvodov in storitev	PR9	1	5
Dodatni Kazalniki za Finančni Sektor			
FS6 Procent portfelja poslovnih povezav po regiji, velikosti in sektorju	FS6	5	5
FS7 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju družbenih koristi glede na namen	FS7	2	5
FS8 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju okoljskih koristi glede na namen	FS8	2	5
FS10 Procent in število družb iz portfelja, s katerimi je organizacija imela komunikacije glede okoljskih in družbenih tem	FS10	1	5
FS11 Odstotek sredstev, ki so predmet pregleda na področjih okolja ali družbe	FS11	1	5
Politike s specifičnimi okoljskimi ali socialnimi komponentami poslovnih povezav (FS specifično - G3.1 FS1 kazalnik)	FS1	2	5
Postopki za ocenjevanje in preverjanje okoljskih in družbenih tveganj poslovnih povezav (FS specifično - G3.1 FS2 kazalnik)	FS2	2	5
Postopki nadzora strank glede upoštevanja okoljskih in družbenih vplivov, zahtev in dogovorov ter transakcij (FS specifično - G3.1 FS13 kazalnik)	FS3	2	5
Izboljšanje sposobnosti kadra za implementacijo okoljskih in družbenih politik in postopkov (FS specifično - G3.1 FS4 kazalnik)	FS4	1	5
Interakcije s klienti/investiranci/poslovnimi partnerji glede okoljskih in družbenih tveganj in priložnosti (FS specifično - G3.1 FS5 kazalnik)	FS5	2	5
Pokritost in pogostost revizij za oceno izvajanja okoljskih in družbenih politik in postopkov ocenjevanja tveganja (FS specifično - G3.1 FS9 kazalnik)	FS9	1	5
Okoljske ali družbene politike glasovanja (FS specifično - G3.1 FS12 kazalnik)	FS12	1	5
Politike za pošteno oblikovanje in prodajo finančnih proizvodov in storitev (FS specifično - G3.1 FS15 kazalnik)	FS15	3	5

Pobude za izboljšanje finančnega znanja glede na ciljno interesno skupino (FS specifično - G3.1 FS16 kazalnik)	FS16	5	5
--	------	---	---

Vir: *Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.*

3.3.2.4 Razkritja specifičnih kazalnikov za finančni sektor

Specifični kazalniki za finančni sektor obravnavajo specifično družbeno odgovornega delovanja finančnih institucij, oblikovani so specifično za finančni sektor, njihova uporaba pa je mišljena kot dodatek k splošnim smernicam GRI G3.1 oz. G4.

Specifični kazalniki zajemajo vse naslednje ključne probleme sektorja, razširjene iz osnovnih G3.1 oz. G4 smernic: okoljske in socialne politike, postopki t.i. »screeninga« oz. preverjanja družbeno okoljskega delovanja podjetij-strank, denarno izkazane vrednosti družbeno odgovornih aktivnosti organizacije, portfelj aktivnih družbeno odgovornih družb z nekaj dodanimi zahtevami in dopolnitvami k standardnim razkritjem oz. kazalnikom iz splošne razvrstitve kazalnikov G3.1 oz. G4.

Banka UniCredit razkriva svojo politiko nadzora tveganja za ugled družbe in proizvodnjo družbeno odgovornih proizvodov kot so npr. kreditne linije za investicije v energetske učinkovitost in ugoden dostop do financiranja s strani socialno ogroženih posameznikov in mladih podjetnikov. Poudarek njihove politike so preverjanja in merjenja delovanja partnerjev-strank na področju trgovine z orožjem, porabe nečistih ali nevarnih virov energije, delovanja na področjih davčnih oaz, upoštevanja človekovih pravic itd. Banka razkriva, da je vzpostavila službe implementacije drugih sektorju specifičnih standardov poslovanja, kot so npr. Ekvatorski principi za projektno financiranje in službe nadzora družbeno odgovornega delovanja in upoštevanja standardov banke same kot družb v njenem portfelju.

Banka NLB, kljub temu, da formalno seveda poročila o družbeni in okoljski politiki ni izdala v skladu s smernicami GRI G3.1 oz. G4, v pretežnem delu delno ustreza tem smernicam s svojimi razkritji. Omenja na primer namere in politike ter postopke ocenjevanja skladnosti delovanja svojih strank z začrtanimi prevladujočimi družbenimi in okoljskimi smernicami in nekatera motivacijska izobraževalna prizadevanja s področja družbene odgovornosti za svoje kadre, vendar le opisno, ali pretežno celo izražajo le namere za svoje prihodnje ravnanje, ne ustrezajo pa njihova razkritja zahtevam smernic GRI po razkritjih dejanskih finančnih vložkov v tovrstne aktivnosti.

Se pa določeni ekonomski kazalniki, ki jih razkrivajo v letnem poročilu, tako kot pri banki UniCredit prekrivajo s posebnimi indikatorji.

Tabela 8: Ocena skladnosti razkritij Specifičnih kazalnikov za Finančni sektor poročila z zahtevami GRI G4

GRI G4 (po G3.1)	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
------------------	-------------------	-----------------	-----------------

SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
POSEBNI KAZALNIKI ZA SEKTOR FINANČNIH STORITEV (Financial services sector supplement Indicators)	Povprečna ocena:	2,13	5,00
DMA FS Informacije o pristopu k vodenju			
Politike s specifičnimi okoljskimi ali socialnimi komponentami poslovnih povezav	FS1	2	5
Postopki za ocenjevanje in preverjanje okoljskih in družbenih tveganj poslovnih povezav	FS2	2	5
Postopki nadzora strank glede upoštevanja okoljskih in družbenih vplivov, zahtev in dogovorov ter transakcij	FS3	2	5
Izboljšanje sposobnosti kadra za implementacijo okoljskih in družbenih politik in postopkov	FS4	1	5

se nadaljuje

nadaljevanje

GRI G4 (po G3.1)	GRI G3.1 Paralela	Ocena razkritja	Ocena razkritja
SPECIFIČNA STANDARDNA RAZKRITJA		NLB	UniCredit
POSEBNI KAZALNIKI ZA SEKTOR FINANČNIH STORITEV (Financial services sector supplement Indicators)	Povprečna ocena:	2,13	5,00
Interakcije s klienti/investiranci/poslovnimi partnerji glede okoljskih in družbenih tveganj in priložnosti	FS5	2	5
FS6 Procent portfelja poslovnih povezav po regiji, velikosti in sektorju	FS6	5	5
FS7 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju družbenih koristi glede na namen	FS7	2	5
FS8 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju okoljskih koristi glede na namen	FS8	2	5
Pokritost in pogostost revizij za oceno izvajanja okoljskih in družbenih politik in postopkov ocenjevanja tveganja	FS9	1	5
FS10 Procent in število družb iz portfelja, s katerimi je organizacija imela komunikacije glede okoljskih in družbenih tem	FS10	1	5
FS11 Odstotek sredstev, ki so predmet pregleda na področjih okolja ali družbe	FS11	1	5
Okoljske ali družbene politike glasovanja	FS12	1	5
FS13 Dostopne točke na redko poseljenih ali ekonomsko depriviligiranih področjih (FS specifično)	FS13	1	5
FS14 Pobude za olajšanje dostopa do finančnih storitev za prikrajšane ljudi (FS specifično)	FS14	3	5
Politike za pošteno oblikovanje in prodajo finančnih proizvodov in storitev	FS15	3	5
Pobude za izboljšanje finančnega znanja glede na ciljno interesno skupino	FS16	5	5
		2,82	4,48

Vir: Unicredit Group Sustainability Report 2013; NLB Group Letno poročilo o družbeni in okoljski politiki 2014; GRI G4 Implementation Manual 2013.

SKLEP

Pomen družbene odgovornosti je v zadnjem času čedalje bolj razumljen in sprejet, tudi s strani managementa večjih korporacij, kjer se uveljavlja pojem moralnega managementa. Zavednost pomembnosti družbeno odgovornega poslovanja je v porastu predvsem po izbruhu zadnje

globalne ekonomske krize, kateri poleg negativnih ekonomskih implikacij pripisujemo tudi oznako »kriza vrednot« in kriza neoliberalnega predatorskega kapitalizma.

V osrčju tega družbenega razpada čedalje bolj ekonomsko oz. finančno informirana in izobražena javnost vidi finančne institucije, predvsem banke, brez katerih si marsikdo ne predstavlja svojega vsakdana. Nekatere banke, predvsem večje, globalne banke, se pomena družbene odgovornosti in njenih dolgoročnih pozitivnih učinkov zavedajo že dlje časa, in že leta soustvarjajo družbeno odgovorno klimo finančnega poslovanja, med drugim na primer tako, da preverjajo vse vidike učinkov podjetij, ki jim nudijo kredite. Za področje nadzora družbene odgovornosti pri projektnem financiranju se je vzpostavil standard Ekvatorski principi (Equator Principles, EP), za splošna in sektor-specifično poročanje o družbeno odgovornem ravnanju pa se je uveljavila in močno razširila iniciativa Globalna poročevalska iniciativa (Global Reporting Initiative, GRI).

Pomena poročanja o svojih družbeno odgovornih dejavnostih so se še bolj kot ostala podjetja ob padcu ugleda v javnosti začele zavedati banke in pričele razkrivati tovrstne informacije. Kljub nekaterim uspešnim poskusom standardizacije poročanja o družbeni odgovornosti, kot je npr. ravno GRI, pa nekatere še vedno poročajo po svoje, včasih morda le zaradi kratkoročnega učinka izboljšanja ugleda in ne zaradi razumljenih dolgoročnih koristi za celotno družbo.

Vidno razliko v dojetanju pomena družbene odgovornosti in v kvantiteti in kvaliteti poročanja sem tako zaznal v primerjalni analizi bank UniCredit in NLB v tem diplomskem delu. Primerjal sem namreč njuno poročanje po zadnji iteraciji standardov GRI G4, le-tem pa sem iskal tudi paralele v starejši verziji G3.1. Kot zanimivost naj omenim, da sem po številčni lestvici ocenil vse kazalnike vseh vidikov in izračunal enostavno netehtano povprečje ocen poročanja za posamezen vidik in skupno. Rezultati so vidni v tabelah in potrjujejo moje opažanje glede razlike v poročanju analiziranih bank.

Banka UniCredit je že dalj časa podpisnica zgoraj omenjenih iniciativ EP in GRI ter drugih in že leta izdaja visoko ocenjeno ločeno poročilo o družbeni odgovornosti, strogo po standardih GRI. Razkriva informacije o vseh vidikih poslovanja, ekonomskem, družbenem in okoljskem. Treba je sicer opozoriti, da za sektor finančnih institucij nekateri, predvsem okoljski kazalniki nimajo visokega pomena, saj imajo na tem področju v primerjavi z npr. proizvodnimi podjetji skorajda zanemarljive neposredne učinke. Pa vendar so nekateri neposredni okoljski vidiki pomembni tudi zanje, saj upravljajo z velikimi poslovnimi kompleksi in njihovi zaposleni opravijo veliko poslovnih poti. Med pomembnejše učinke pa seveda spadajo posredni učinki vseh področij, tudi okoljskih, saj lahko preverjanje podjetij, katere kreditirajo, glede njihovih okoljskih in delovnih praks prinese pozitivne rezultate. Moje mnenje je, da čeprav ima finančni sektor specifične okoliščine, tudi okoljski vidik ni zanemarljiv, zato bi temu vidiku pri banki UniCredit lahko posvetili več pozornosti. Sicer se je treba zavedati, da institucije, med njimi tudi UniCredit, večinoma poročajo o le pozitivnih učinkih, saj izboljšujejo svoj ugled in konkurenčnost, zato se lahko vprašamo, kolikšno pomembnost res imajo nekatera razkritja.

Banka NLB po drugi strani ni pristopnica iniciativ EP in, pomembneje, GRI. Kljub svoji dalj časa prisotni negativni sliki v Sloveniji, z vsemi problemi v svojem poslovanju, slabim kreditiranjem, upravljalnimi in korupcijskimi nepravilnostmi, so se pojma družbena odgovornost in pomembnosti družbeno odgovornega poslovanja in poročanja o njem le pozno zavedli. Pred letom 2012 kategorij družbene odgovornosti v letnih poročilih praktično ni bilo zaslediti in tega leta so šele izdali svoje prvo ločeno poročilo o družbeni odgovornosti, vendar po svoji lastni metodologiji. Ta slabo razkriva zaznavo njihovih nosilcev interesov in ne pokriva vseh vidikov, opredeljenih v standardih GRI. Na družbenem področju sicer dobro razkrivajo informacije o izobraževanju zaposlenih, kjer so v vrhu slovenskih podjetij. Manjka jim poročanje o spoštovanju človekovih pravic, saj so nekateri vidiki teh pravic, kot je na primer diskriminacija na delovnem mestu, kljub veljavni zakonodaji in sporazumom na nivoju Evropske unije, še vedno pomembni. Pregledal sem vsa tri poročila o družbeni in okoljski politiki NLB 2012, 2013 in 2014 in ugotovil, da na nekaterih področjih v zadnjem poročilu razkrivajo celo manj informacij, kot v prejšnjih dve poročilih; tak primer so EP, ki so v letu 2012 predstavljeni v svojem odstavku, v letu 2013 so ostali le še v naslovu, v letu 2014 pa jih ni več zaslediti.

Razlika med bankama je razvidna na obeh nivojih poročanja, kvantitativnem in kvalitativnem. Jasno je, da banka UniCredit kot podpisnica GRI v veliki meri ustreza zahtevam skladnosti poročanja s kazalniki po zahtevah GRI G3.1 in po moji oceni pretežno tudi že s prenovljeno verzijo G4. Banka NLB sicer marsikateri vidik, izhajajoč iz smernic GRI pokriva, a je nivo tega poročanja presplošen.

Spremljanje družbeno odgovornih aktivnosti podjetja in poročanje o njih sicer res predstavlja stroške za podjetje, a za konec bi rad poudaril, da bi največja Slovenska banka na svojem domačem trgu, kljub trenutnim finančnim pritiskom, morala dvigniti nivo zavednosti na področju družbene odgovornosti, se lotiti poročanja v skladu s standardi GRI, si s tem poskušala vrniti izgubljeni ugled na domačem trgu in se konkurenčno postaviti ob bok večjim, uglednim, globalnim bančnim institucijam.

LITERATURA IN VIRI

1. Barnett, T. (b.l.). Corporate Social Responsibility. Najdeno 5. aprila 2015 na spletnem naslovu: <http://www.referenceforbusiness.com/management/Comp-De/Corporate-Social-Responsibility.html>
2. Birindelli, G., Ferretti, P., Intonti, M. & Iannuzzi, A. P. (2013). On the drivers of corporate social responsibility in banks: Evidence from an ethical rating model. *Springer Science + Business Media*, (19), str. 2, 15, 19.
3. Bollas-Araya, H. A., Segui-Mas, E. & Polo-Garrido E. (2014). Sustainability reporting in european cooperative banks: An exploratory analysis. *REVESCO*; 2/4(115), str. 3, 34, 49.
4. Carroll, A. B. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: Toward the moral management of organizational stakeholders. *Business horizons*, 4-9.
5. DESUR (2014). Družbena odgovornost podjetij: dobre prakse in priporočila. Najdeno 16. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.desur.eu/publications/>
6. Drevenšek M. (2005) Družbena odgovornost: Kaj, zakaj, kako? 6. konferenca kakovosti, *Zbornik referatov* (str. 5, 10). Najdeno 8. aprila 2015 na spletnem naslovu http://www.osha.mddsz.gov.si/resources/files/pdf/ZBORNIK_REFERATOV-do_me_eu_in_regijo.pdf
7. Equator Principles (b.l.). Najdeno 20. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.equator-principles.com/>
8. Equator Principles (2013). *The Equator Principles III*. Najdeno 20. aprila 2015 na spletnem naslovu http://www.equator-principles.com/resources/equator_principles_III.pdf
9. Equator Principles. (2014). *The Equator Principles Implementation note*, 33 str. Najdeno 20. aprila 2015 na spletnem naslovu http://www.equator-principles.com/resources/equator_principles_implementation_note_july_2014.pdf
10. Evropska komisija (b.l.). *Družbena odgovornost podjetij v EU*. Najdeno 14. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=331&langId=sl>
11. Fink Babič, S., & Biloslavo, R (2012). Trajnostno poročanje podjetij: priložnosti in izzivi. *Organizacija*, 45, *Razprave*, št. 1, str. 2
12. Gatti L. & Seele P. (2014). Evidence for the prevalence of the sustainability concept in European corporate responsibility reporting. *Springer Japan, Sustain Sci.* (9), str. 2.
13. GRI. (2011a) *Global Reporting Initiative G3.1 Guidelines*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/G3.1-Guidelines-Incl-Technical-Protocol.pdf>
14. GRI (2011b) *Financial Services Sector Supplement*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/G3-English-Financial-Services-Sector-Supplement.pdf>
15. GRI (2013a) *Overview of Changes in Standard Disclosures from G3.1 to G4 Guidelines*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRI-G4-Overview-Tables-G3.1-vs-G4.pdf>
16. GRI (2013b) *G4 Reporting Principles and Standard Disclosures*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRIG4-Part1-Reporting-Principles-and-Standard-Disclosures.pdf>

17. GRI (2013c) *G4 Implementation Manual*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRIG4-Part2-Implementation-Manual.pdf>
18. GRI (2013d) *G4 Financial services sector disclosures*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/GRI-G4-Financial-Services-Sector-Disclosures.pdf>
19. GRI (2015e). *Global Reporting Initiative*. Najdeno 10. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.globalreporting.org/information/about-gri/Pages/default.aspx>
20. Jaklič, M. (2009). *Poslovno okolje in gospodarski razvoj*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
21. Kontic, L. & Kontic, J. (2012). Sustainability and readiness for change: Insights from a banking case study in Serbia. *AE, Economic Interferences; Vol. XIV*, No. 32, str. 3.
22. Kozoderc, D. (2009). *Trajnovativnost: Novi izzivi družbene odgovornosti podjetij*. (Ljubljana, Socialna akademija, zbirka Družbena odgovornost
23. Matei M. & Voica Catalin M. (2013). Social Responsibility in the Financial and Banking Sector. *Economic Insights – Trends and Challenges Vol. II (LXV)*, No. 1/115 – 123, str. 5-6.
24. Moir L. (2001). What do we mean by corporate social responsibility? *Corporate governance vol. 1*, št. 2, str. 19.
25. *O NLB skupini*. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu: <http://www.nlb.skupina.si/o-nlb-skupini>
26. NLB d.d. (2010). *Družbena in okoljska politika NLB*: NLB d.d., Ljubljana. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.nlb.si/druzbena-in-okoljska-politika-nlb.pdf>
27. NLB d.d. (2012). *Letno poročilo Družbene in okoljske politike NLB d.d.*: NLB d.d., Ljubljana, 52 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.nlb.si/druzbena-in-okoljska-politika-2012>
28. NLB d.d. (2012). *Letno poročilo NLB d.d.: NLB d.d.*, Ljubljana, 200 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.nlb.si/letno-porocilo-2012>
29. NLB d.d. (2013). *Letno poročilo Družbene in okoljske politike NLB d.d.*: NLB d.d., Ljubljana, 84 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu http://www.nlb.si/nlb/nlb-portal/slo/o-banki/druzbena-odgovornost/druzbena_in_okoljska_politika_2013.pdf
30. NLB Skupina (2013). *Razkritja NLB Skupine za leto 2013*: NLB d.d., Ljubljana, 55 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.nlb.si/razkritja-2013>
31. NLB d.d. (2013). *Letno poročilo NLB d.d.*: NLB d.d., Ljubljana, 245 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.nlb.si/letno-porocilo-2013>
32. NLB d.d. (2014). *Letno poročilo Družbene in okoljske politike NLB d.d.*: NLB d.d., Ljubljana, 100 str. Najdeno 31. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.nlb.si/nlb/nlb-portal/slo/o-banki/druzbena-odgovornost/druzbena-in-okoljska-politika-2014.pdf>
33. NLB d.d. (2014). *Letno poročilo NLB d.d.*: NLB d.d., Ljubljana, 300 str. Najdeno 31. aprila 2015 na spletnem naslovu http://www.nlb.si/nlb/nlb-portal/slo/o-banki/vlagatelji/financna-porocila/letno_porocilo_2014.pdf
34. Orlitzky, M., Siegel, D. S. & Waldman D. A. (2011). Strategic corporate social responsibility and environmental Sustainability. *Business & Society, SAGE Publications. 50(1)*, str. 8-9.
35. Prešeren, T. (7. december 2009). Družbena odgovornost se začne pri posamezniku. *Finance*, št. 238, str. 2.
36. Seguí Alcaraz, A. & Palomero Rodenas, S. (2013). The Spanish Banks in face of the Corporate Social Responsibility Standards: previous analysis of the financial crisis. *FECAP*;

- RGBN Revista brasileira de gestão de negócios; Review of Business Management; 15(49), str. 7.*
37. Slapničar S. (7. november. 2007). Ali več družbene odgovornosti pomeni dobro novico za lastnike. *Finance*, št. 213, str. 2.
 38. Slapničar S. (11. november 2008). Družbena odgovornost kot dobičkonosen poslovni model. *Finance*, št. 218, str. 1.
 39. Štoka Debevec M., Hrast A. & Mulej M. (2013). Nacionalna strategija spodbujanja razvoja družbene odgovornosti (podjetij) v Sloveniji. *IRDO, Referati*. Str. 4. Najdeno 3. aprila 2015 na spletnem naslovu <http://www.irdo.si/skupni-cd/cdji/cd-irdo-2013/referati/e-debevec-hrast-mulej.pdf>
 40. Tilling M. (2001). *Corporate social reporting: a cook's tour*. Research Paper Serie: 01-9, South Australia School of Commerce, Flinders University.
 41. UniCredit Group. (b.l.) *Banking Group*. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.unicreditgroup.eu/en/banking-group.html>
 42. UniCredit Group (2012). *Consolidated Reports and Accounts*: UniCredit, Milano, 432 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.unicreditgroup.eu/content/dam/unicreditgroup/documents/en/investors/financial-reports/2012/2012-consolidated-reports-and-accounts.pdf>
 43. UniCredit Group (2012). *Sustainability Report*: UniCredit, Milano, 156 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu https://www.unicreditgroup.eu/content/dam/unicreditgroup/documents/en/sustainability/reporting-and-metrics/reporting-and-metrics-ita/2012_Sustainability_Report/Sustainability2012.pdf
 44. UniCredit Group (2013). *Consolidated Reports and Accounts*: UniCredit, Milano, 476 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.unicreditgroup.eu/content/dam/unicreditgroup/documents/en/investors/financial-reports/2013/2013-Consolidated-Reports-and-Accounts.pdf>
 45. UniCredit Group (2013). *Sustainability Report*: UniCredit, Milano, 150 str. Najdeno 11. aprila 2015 na spletnem naslovu <https://www.unicreditgroup.eu/content/dam/unicreditgroup/documents/en/sustainability/reporting-and-metrics/reporting-and-metrics-ita/2013/Bilancio-Sostenibilita-2013-ENG.pdf>
 46. United Nations Global Compact (2015) *Communication on Progress: An Introduction*. Najdeno 20. aprila 2015 na spletnem naslovu https://www.unglobalcompact.org/docs/communication_on_progress/Intro_to_COP.pdf
 47. Yilmaz Kucuk A. & Flouris T. (2010). Managing corporate sustainability: Risk management process based perspective. *African Journal of Business Management*, 4(2), str. 1.
 48. Žižek Šarotar S. & Maučec M. (2009). Družbena odgovornost (podjetja) in osebni razvoj posameznika. *IRDO – Referati*. str. 3. Najdeno 9. aprila 2015 na spletnem naslovu http://www.irdo.si/skupni-cd/cdji/cd-irdo-2009/images/referati/3-6-1_sarotartz-maucec-final.pdf

PRILOGE

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Tabela plošnih standardnih razkritij	- 1 -
Priloga 2: Tabela Ekonomskih kazalnikov.....	- 3 -
Priloga 3: Tabela Okoljskih kazalnikov	- 3 -
Priloga 4: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Delovne navade in dostojno delo	- 5 -
Priloga 5: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Človekove pravice.....	- 5 -
Priloga 6: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Družba	- 6 -
Priloga 7: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Produktna odgovornost	- 7 -
Priloga 8: Tabela Specifičnih kazalnikov za Finančni sektor	- 8 -

PRILOGE

Priloga 1: Tabela splošnih standardnih razkritij

VIDIK	KAZALNIK
<i>Strategija in Analiza</i>	1 Nagovor osebe na najvišjem mestu odgovornosti v družbi (direktorja, uprave, nadzornega sveta in skupščine...)
	2 Opis ključnih vplivov, tveganj in priložnosti
<i>Organizacijski Profil</i>	3 Ime družbe.
	4 Glavna blagovna znamka, proizvodi in/ali storitve.
	5 Sedež podjetja.
	6 Države, v katerih banka deluje
	7 Vrsta lastništva in pravna oblika
	8 Trgi, na katerem deluje podjetje.
	9 Velikost podjetja glede na št. zaposlenih, št. operacij, neto prihodkih, višini sredstev in št. storitev in proizvodov
	10 Število zaposlenih po tipu pogodbe, spolu, regiji, sezonski zaposlitvi
	11 Odstotek vseh zaposlenih zjetih po kolektivni pogodbi
	12 Opis organizacije dobavne verige
	13 Pomembne spremembe v obdobju poročanja v zvezi z velikostjo, strukturo ali lastništvom podjetja.
	<u>Povezave z zunanjimi iniciativami</u>
	14 Poročanje o uporabi previdnostnega pristopa
	15 Seznam zunanjih načel, iniciativ, katerih podpisnik je organizacija
	16 Seznam združenj in advokatskih organizacij, v katerih ima organizacija mesto v upravi, projektih, financiranju in so zanjo strateškega pomena
	<i>Zaznani Pomembni Vidiki in Omejitve</i>
18 Pojasni postopek za opredelitev vsebine poročila in vidikov poročanja	
19 Seznam vseh pomembnih vidikov v postopku za določitev vsebine poročila	
20 Poročanje o pomembnih vidikih in razmejitev vidikov glede na subjekte znotraj organizacije	
21 Poročanje o pomembnih vidikih in razmejitev vidikov glede na subjekte zunaj organizacije	
22 Poročanje o posledicah morebitnih popravkov informacij iz prejšnjih poročil in o razlogih za takšne popravke.	
23 Poročanje o pomembnih spremembah iz predhodnih obdobij poročanja glede obsega in omejitev vidikov	

se nadaljuje

nadaljevanje

VIDIK	KAZALNIK
<i>Vključevanje Deležnikov oz. Nosilcev interesov</i>	24 Seznam vključenih nosilcev interesov
	25 Principi identifikacije in izbire nosilcev interesov
	26 Dejavnosti vključevanja nosilcev interesov
	27 Poročanje ključnih tem in skrbi iz stikov z nosilci interesov in odzivi
<i>Profil Poročila</i>	28 Obdobje poročanja.
	29 Datum zadnjega poročila
	30 Frekventnost poročanja
	31 Kontaktni podatki za vprašanja v zvezi s poročilom ali njegovo vsebino.
	<u>Indeks vsebine GRI</u>
	32 Kazalo, skladnost poročanja
	<u>Jamstvo</u>
	33 Poročanje o trenutni politiki iskanja zunanjih zagotovil pri oblikovanju in skladnosti poročila
<i>Vodenje oz. Upravljanje</i>	34-41 Struktura upravljanja podjetja
	42 Vloga najvišjega upravnega organa pri postavitvi namena, vrednot in strategije
	43-44 Pristojnosti najvišjega upravnega organa in ocena uspešnosti
	45-47 Vloga najvišjega upravnega organa na področju obvladovanja tveganj
	48 Vloga najvišjega upravnega organa na področju trajnostnega poročanja
	49-50 Vloga najvišjega upravnega organa pri ocenjevanju gospodarske, okoljske in socialne uspešnosti
	51-55 Plačila in nagrade
<i>Etičnost in Integriteta</i>	56 Vrednote, načela, standardi in norme obnašanja, kot so kodeksi ravnanja in etični kodeksi.
	57 Svetovanje za etično in zakonito ravnanje in zadeve, povezane z organizacijsko integriteto, kot so telefonske številke za pomoč
	58 Notranji in zunanji mehanizmi za poročanje skrbi o neetičnem ali nezakonitem vedenju

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 2: Tabela Ekonomskih kazalnikov

VIDIK	KAZALNIK
<i>Ekonomski Učinki</i>	EC1 Direktna ustvarjena in prerazdeljena ekonomska vrednost (FS specifično - dodatek: programi investicij v lokalne skupnosti)
	EC2 Finančne implikacije in ostala tveganja in priložnosti izhajajoče iz podnebnih sprememb
	EC3 Pokritje definiranih socialnih prispevkov organizacije
	EC4 Prejete državne finančne pomoči
<i>Prisotnost na Trgu</i>	EC5 Razmerje dohodkov glede na spol v primerjavi z lokalnimi minimalnimi plačami
	EC6 Odstotek višjega vodstva, ki je najet iz lokalne skupnosti
<i>Posredni Ekonomski Učinki</i>	EC7 Razvoj in vpliv infrastrukturnih naložb ter podpornih storitev
	EC8 Pomembni posredni gospodarski učinki, vključno z obsegom učinkov
<i>Prakse Preskrbovanja</i>	EC9 Razmerje porabe za lokalne dobavitelje na pomembnejših lokacijah delovanja

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 3: Tabela Okoljskih kazalnikov

VIDIK	KAZALNIK
<i>Materiali</i>	EN1 Uporabljeni materiali po teži ali prostornini
	EN2 Odstotek recikliranih materialov uporabljenih v proizvodih in storitvah
<i>Energija</i>	EN3 Poraba energije znotraj organizacije
	EN4 Poraba energije zunaj organizacije
	EN5 Energijska intenziteta
	EN6 Zmanjšanje porabe energije
	EN7 Zmanjšanje energijskih zahtev izdelkov in storitev
<i>Voda</i>	EN8 Poraba vode po viru
	EN9 Večji vplivi na vodna zajetja (FS neposredno nima vpliva)
	EN10 Odstotek in celotni volumen reciklirane in ponovno uporabljene vode (FS neposredno nima vpliva)
<i>Bioraznolikost</i>	EN11 Zemlja v lasti, najemu ali upravljanju na zaščitenem območju
	EN12 Opis največjih vplivov na biotsko raznolikost
	EN13 Zaščita ali obnova habitatov (FS neposredno nima vpliva)
	EN14 Poročilo o ogroženih vrstah (FS neposredno nima vpliva)

se nadaljuje

nadaljevanje

VIDIK	KAZALNIK
<i>Emisije</i>	EN15 Neposredni izpusti toplogrednih plinov (FS specifično - dodatek: poslovne poti, kurirske službe)
	EN16 Posredni Izpusti toplogrednih plinov (FS specifično - dodatek: emisije portfeljskih družb)
	EN17 Ostali posredni izpusti toplogrednih plinov (FS specifično - dodatek: poslovne poti, kurirske službe)
	EN18 Intenzivnost emisij toplogrednih plinov (TGP)
	EN19 Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP)
	EN20 Emisije snovi, ki tanjšajo ozonski plašč
	EN21 NOX, SOX in druge relevantne zračne emisije
<i>Izlivi in Odpadki</i>	EN22 Skupni odpad vode po kakovosti in namenu (FS neposredno nima vpliva)
	EN23 Skupna masa odpadkov po tipu in načinu odstranitve (FS specifično - zahtevani glavni odpadki - papir in IT odpadki)
	EN24 Skupno število in obseg pomembnejših onesnaženj oz. izlivov škodljivih snovi (FS neposredno nima vpliva)
	EN25 Masa transporta, uvoz, izvoza ali obravnave odpadkov po BASEL konvenciji in odstotek mednarodnih pošiljk (FS neposredno nima vpliva)
	EN26 Vpliv na biodiverzitetno vrednost vodnih teles in povezanih habitatov (FS neposredno nima vpliva)
<i>Proizvodi in Storitve</i>	EN27 Obseg vpliva blaženja okoljskih vplivov proizvodov in storitev
	EN28 Odstotek vrnjenih prodanih proizvodov in njihovih embalaž po kategoriji (FS neposredno nima vpliva)
<i>Skladnost s Predpisi</i>	EN29 Kazni in globe za neupoštevanje okoljskih zakonov in regulacij
<i>Transport</i>	EN30 Pomembnejši okoljski učinki transporta proizvodov, dobrin, materialov in članov delovne sile
<i>Splošno</i>	EN31 Celotni izdatki in investicije za varovanje okolja
<i>Okoljsko preverjanje Dobaviteljev</i>	EN32 Odstotek novih dobaviteljev preverjenih po okoljevarstvenih kriterijih
	EN33 Pomembnejši dejanski in potencialni okoljski vplivi oskrbovalne verige in reakcije nanje (FS neposredno nima vpliva)
<i>Okoljski Pritožbeni Mehanizmi</i>	EN34 Število pritožb zaradi okoljskih učinkov skozi formalne pritožbene postopke (FS neposredno nima vpliva)

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 4: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Delovne navade in dostojno delo

VIDIK	KAZALNIK
<i>Zaposlitev</i>	LA1 Skupno število in stopnje na novo zaposlenih ter fluktuacija zaposlenih glede na starostno skupino, spol in regijo
	LA2 Ugodnosti zagotovljene redno zaposlenim, ki niso predvidene za začasno zaposlene
	LA3 Vrnitve na delo in stopnje zadržanja po starševskem dopustu, po spolu
<i>Odnosi med Vodstvenimi in</i>	LA4 Minimalni odpovedni roki glede na spremembe delovanja, vključno če so bili določeni v kolektivnih pogodbah
<i>Zdravje in Varnost na Delu</i>	LA5 Odstotek vseh zaposlenih, zastopanih v uradnih upravljalno-delavskih odborih za zdravje in varnost
	LA6 Vrste in stopnje poškodb, poklicnih bolezni, izgubljenih dni, odsotnosti in število z delom povezanih smrtnih žrtev, po regijah in po spolu
	LA7 Delavci z visoko pojavnostjo ali tveganjem za nastanek bolezni povezanih s svojim poklicem
	LA8 Zdravstvene in varnostne teme zajete v formalnih sporazumih s sindikati
<i>Usposabljanje in Izobraževanje</i>	LA9 Povprečno število ur izobraževanja na leto na zaposlenega po spolu, ter po kategoriji zaposlenega
	LA10 Programi za upravljanje spretnosti in vseživljenjsko učenje
	LA11 Odstotek zaposlenih, ki prejemajo redne ocene uspešnosti in poklicnega razvoja, po spolu in kategoriji zaposlenega
<i>Raznolikost in Enake Priložnosti</i>	LA12 Sestava organov upravljanja in razdelitev zaposlenih na kategorijo zaposlenega glede na spol, starostno skupino, manjšinsko članstvo in druge kazalnike raznolikosti
<i>Enakovredno Plačilo za Ženske in Moške</i>	LA13 Razmerje med osnovno plačo in nagrajevanjem med ženskami in moškimi po kategoriji zaposlenega, na pomembnih lokacijah delovanja
<i>Preverjanje Dobaviteljev glede Delovnih Praks</i>	LA14 Odstotek novih dobaviteljev, ki so bili pregledani z uporabo meril o delovnih praksah (FS neposredno nima vpliva)
	LA15 Pomebnejši dejanski in potencialni negativni učinki delovnih praks v oskrbovalni verigi in reakcije (FS neposredno nima vpliva)
<i>Pritožbeni Mehanizmi glede Delovnih Praks</i>	LA16 Število pritožb glede delovnih praks skozi formalne pritožbene postopke

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 5: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Človekove pravice

VIDIK	KAZALNIK
<i>Investicije</i>	HR1 Skupno število in delež pomembnih investicijskih dogovorov in pogodb, ki vključujejo klavzulo o človekovih pravicah ali so bili preverjeni glede človekovih pravic (FS specifično - dodatek: investicijski dogovori o standardnih finančnih storitvah + vsebina G3.1 FS1, FS2, FS3)
	HR2 Skupno število ur usposabljanja zaposlenega o politikah glede človekovih pravic ali postopkov glede vidikov človekovih pravic
<i>Ne-Diskriminacija</i>	HR3 Število primerov diskriminacije in korektivni ukrepi
<i>Svoboda Pogajanj in Kolektivno Pogajanje</i>	HR4 Dejavnosti in dobavitelji, ki kršijo pravice delavcev do združevanja in kolektivnih pogajanj
<i>Delo Otrok</i>	HR5 Dejavnosti in dobavitelji pri katerih je bilo ugotovljeno, da imajo znatno tveganje za pojavnost dela otrok
<i>Prisilno Delo</i>	HR6 Dejavnosti in dobavitelji, ki imajo znatno tveganje za pojav prisilnega ali obveznega dela, ter ukrepi, ki prispevajo k odpravljanju vseh oblik prisilnega ali obveznega dela

se nadaljuje

nadaljevanje

VIDIK	KAZALNIK
<i>Varnostne Prakse</i>	HR7 Odstotek varnostnega osebja usposobljenega za pravilnike o človekovih pravicah
<i>Pravice Domorodcev</i>	HR8 Celotno število incidentov kršenj človekovih pravic domorodnih ljudstev
<i>Nadzor</i>	HR9 Celotno število in odstotek operacij podvrženih preiskavam in ocenam glede spoštovanja človekovih pravic
<i>Preverjanje Dobaviteljev glede Človekovih Pravic</i>	HR10 Odstotek novih dobaviteljev, ki so bili pregledani z uporabo meril o človekovih pravicah
	HR11 Pomebnejši dejanski in potencialni negativni učinki s področja človekovih pravic v oskrbovalni verigi in reakcije
<i>Pritožbeni Mehanizmi glede Človekovih Pravic</i>	HR12 Število pritožb glede spoštovanja človekovih pravic skozi formalne pritožbene postopke

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 6: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Družba

VIDIK	KAZALNIK
<i>Lokalne Skupnosti</i>	SO1 Odstotek postopkov z implementacijo vključevanja lokalne skupnosti, ocen vplivov in razvojnih programov
	SO2 Poslovanje s pomembnimi dejanskimi in potencialnimi negativnimi vplivi na lokalne skupnosti
<i>Proti-Korupcija</i>	SO3 Skupno število in odstotek poslovanja ocenjenega za tveganja povezana s korupcijo in pomembna ugotovljena tveganja
	SO4 Komuniciranje in usposabljanje za protikorupcijske politike in postopke
	SO5 Potrjeni pojavi korupcije in ukrepi sprejeti za odpravo korupcije
<i>Javna Politika</i>	SO6 Celotna vrednost političnih prispevkov po državi in prejemniku
<i>Proti-Konkurenčno Obnašanje</i>	SO7 Število sodnih postopkov zaradi proti-konkurenčnega obnašanja, proti-kartelnih in monopolnih praks ter njihovi rezultati
<i>Skladnost s Predpisi</i>	SO8 Denarna vrednost večjih kazni in število nedenarnih kazni zaradi neskladnosti z zakoni in predpisi
<i>Preverjanje Dobaviteljev glede Vplivov na Družbo</i>	SO9 Odstotek novih dobaviteljev, ki so bili pregledani z uporabo meril za družbene učinke
	SO10 Pomebnejši dejanski in potencialni negativni učinki na družbo v oskrbovalni verigi in reakcije
<i>Pritožbeni Mehanizmi glede Vplivov na</i>	SO11 Število pritožb o vplivu na družbo vloženi, naslovljeni in rešeni po uradnih pritožbenih mehanizmi
<i>Dodatni Kazalniki za Finančni Sektor</i>	FS13 Dostopne točke na redko poseljenih ali ekonomsko depriviligiranih področjih (FS specifično)
	FS14 Pobude za olajšanje dostopa do finančnih storitev za prikrajšane ljudi (FS specifično)

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 7: Tabela Družbenih kazalnikov; podkategorija Produktna odgovornost

VIDIK	KAZALNIK
<i>Zdravje in Varnost Strank</i>	PR1 Odstotek pomembnih proizvodnih in storitvenih kategorij, ki se ocenjujejo glede izboljšave vplivov na področjih zdravja in varnosti
	PR2 Celotno število primerov neupoštevanja regulacij in pravil glede zdravstvenih in varnostnih vplivov proizvodov in storitev
<i>Označevanje Proizvodov in Storitvev</i>	PR3 Informacije o produktih in storitvah
	PR4 Celotno število primerov neupoštevanja regulacij o informacijah in označevanju proizvodov in storitev
	PR5 Rezultati raziskav o zadovoljstvu strank
<i>Trženjsko Komuniciranje</i>	PR6 Prodaja prepovedanih ali spornih izdelkov
	PR7 Število primerov neupoštevanja regulacij o marketinškem komuniciranju
<i>Zasebnost Strank</i>	PR8 Celotno število utemeljenih pritožb glede kršitev pravice do zasebnosti strank in izgub podatkov strank
<i>Skladnost s Predpisi</i>	PR9 Denarna vrednost večjih glob za neupoštevanje zakonov in regulacij glede oskrbe in uporabe proizvodov in storitev
<i>Dodatni Kazalniki za Finančni Sektor</i>	FS6 Procent portfelja poslovnih povezav po regiji, velikosti in sektorju
	FS7 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju družbenih koristi glede na namen
	FS8 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju okoljskih koristi glede na namen
	FS10 Procent in število družb iz portfelja, s katerimi je organizacija imela komunikacije glede okoljskih in družbenih tem
	FS11 Odstotek sredstev, ki so predmet pregleda na področjih okolja ali družbe
	Politike s specifičnimi okoljskimi ali socialnimi komponentami poslovnih povezav (FS specifično - G3.1 FS1 kazalnik)
	Postopki za ocenjevanje in preverjanje okoljskih in družbenih tveganj poslovnih povezav (FS specifično - G3.1 FS2 kazalnik)
	Postopki nadzora strank glede upoštevanja okoljskih in družbenih vplivov, zahtev in dogovorov ter transakcij (FS specifično - G3.1 FS13 kazalnik)
	Izboljšanje sposobnosti kadra za implementacijo okoljskih in družbenih politik in postopkov (FS specifično - G3.1 FS4 kazalnik)
	Interakcije s klienti/investiranci/poslovnimi partnerji glede okoljskih in družbenih tveganj in priložnosti (FS specifično - G3.1 FS5 kazalnik)
	Pokritost in pogostost revizij za oceno izvajanja okoljskih in družbenih politik in postopkov ocenjevanja tveganja (FS specifično - G3.1 FS9 kazalnik)
	Okoljske ali družbene politike glasovanja (FS specifično - G3.1 FS12 kazalnik)
	Politike za pošteno oblikovanje in prodajo finančnih proizvodov in storitev (FS specifično - G3.1 FS15 kazalnik)
Pobude za zboljšanje finančnega znanja glede na ciljno interesno skupino (FS specifično - G3.1 FS16 kazalnik)	

Vir: GRI (2013): G4 Reporting Principles and Standard Disclosures

Priloga 8: Tabela Specifičnih kazalnikov za Finančni sektor

PROFIL	VIDIK	KAZALNIK
Vpliv proizvodov in storitev	<i>Pristop upravljanja – Portfelj proizvodov</i>	Politike s specifičnimi okoljskimi ali socialnimi komponentami poslovnih povezav (prejšnji G3.1 FS1)
		Postopki za ocenjevanje in preverjanje okoljskih in družbenih tveganj poslovnih povezav (prejšnji G3.1 FS2)
		Postopki nadzora strank glede upoštevanja okoljskih in družbenih vplivov, zahtev in dogovorov ter transakcij (prejšnji G3.1 FS3)
		Izboljšanje sposobnosti kadra za implemetnacio okoljskih in družbenih politik in postopkov (prejšnji G3.1 FS4)
		Interakcije s klienti/investiranci/poslovnimi partnerji glede okoljskih in družbenih tveganj in priložnosti (prejšnji G3.1 FS5)
	<i>Kazalniki učinkovitosti – Portfelj proizvodov</i>	FS6 Procent portfelja poslovnih povezav po regiji, velikosti in sektorju
		FS7 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju družbenih koristi glede na namen
		FS8 Denarna vrednost proizvodov in storitev namenjenih ustvarjanju okoljskih koristi glede na namen
	<i>Kazalniki učinkovitosti – Revizija</i>	Pokritost in pogostost revizij za oceno izvajanja okoljskih in družbenih politik in postopkov ocenjevanja tveganja (prejšnji G3.1 FS9)
	<i>Kazalniki učinkovitosti – Aktivno lastništvo</i>	FS10 Procent in število družb iz portfelja, s katerimi je organizacija imela komunikacije glede okoljskih in družbenih tem
FS11 Odstotek sredstev, ki so predmet pregleda na področjih okolja ali družbe		
Okoljske ali družbene politike glasovanja (prejšnji G3.1 FS12)		
Družba	<i>Kazalniki učinkovitosti – Lokalna družba</i>	FS13 Dostopne točke na redko poseljenih ali ekonomsko depriviligiranih področjih
		FS14 Pobude za olajšanje dostopa do finančnih storitev za prikrajšane ljudi
	<i>Pristop upravljanja – Označevanje proizvodov in storitev</i>	Politike za pošteno oblikovanje in prodajo finančnih proizvodov in storitev (prejšnji G3.1 FS15)
	<i>Kazalniki učinkovitosti – Označevanje proizvodov in storitev</i>	Pobude za izboljšanje finančnega znanja glede na ciljno interesno skupino (prejšnji G3.1 FS16)

Vir: GRI (2013) G4 Reporting Principles and Standard Disclosures; GRI (2013) G4 Financial services sector disclosure